Пролетарыі ўсіх краін, злучайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і МККП(б)Б, ЦВК і СНК БССР

№ 169 (6145) | 23 ліпеня 1938 г., субота | ЦАНА 10 КАП.

СЁННЯ Ў НУМАРЫ:

Аб ходзе выканання пастаноў СНК СССР і ЦК ВКП(б) «Аб забароне выключэння калгаснікаў з калгасаў» і «Аб разглядзе апеляцый выключаных з калгасаў». Пастанова Совета Народных Камісараў БССР.

Напярэдадні Першай Сесіі Вярхоўнага Совета БССР.

Закончыўся пленум Менскага горсовета.

ЖЫЦЦЕ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ:

Комсамольцы адной ваеннай часці.

Манджыеў, Халяўкін. — Выдатныя стралкі, ліхія кавалерысты.

Г. Я. Мандрык. — Памочнікі камісара.

П. Турскі. — Маладыя большэвікі.

В. Ф. Еўдакімаў. — Аб нашым намесніку палітрука.

АРТЫКУЛЫ:

Ем. Яраслаўскі. — Нікалай Гаўрылавіч Чэрнышэўскі. 110 год з дня яго нараджэння.

І. Васількоў. — Узорна падрыхтавацца да асенне-зімовага максімума.

С. Візнер, Е. Тэйнін. — Без прадуманых планаў.

Г. Гублер, М. Рыпінскі. — Скаргі працоўных астаюцца без рэагавання.

Новы атрад совецкіх урачоў.

ЗА РУБЯЖОМ:

Наглыя дзеянні польскіх улад у адносінах совецкіх прадстаўніцтваў у Польшчы.

На франтах у Іспаніі.

Англа-французскія перагаворы ў Парыжы.

Англія дабіваецца новага націску на Чэхаславакію.

Нагласць генлейнаўцаў не ведае межаў.

Уздым забастовачнага руху ў ЗША.

НАВЕСЦІ БОЛЬШЭВІЦКІ ПАРАДАК У ЛЯСНОЙ ПРАМЫСЛОВАСЦІ

Велізарны лясныя багацці Совецкай Беларусі. Каштоўнейшыя пароды лесу прадстаўляюць сабой незамянімую сыравіну для важнейшых галін народнай гаспадаркі нашай неасяжнай радзімы. Удзельная вага лесазагатоўчай прамысловасці БССР у лясным экспарце, у забеспячэнні драўнінай новабудоўляў, вугальных шахт, фанерных, запалкавых і дрэваапрацоўчых прадпрыемстваў даволі значная.

Ворагі народа ўсімі сродкамі імкнуліся разваліць лясную прамысловасць, разлічваючы гэтым самым нанесці ўдар па ўсёй народнай гаспадарцы краіны. Трацкісцка-бухарынскія, нацыянал-фашысцкія здраднікі радзімы наўмысля разбуралі тэхнічную базу лясной прамысловасці, стваралі невыносна цяжкія ўмовы на лясных работах, затрымлівалі зарплату рабочым, зрывалі стаханаўскую працу.

Ліквідацыя вынікаў гэтай гнюснай здрадніцкай работы тройчы прэзрэнных наймітаў фашызма па сутнасці ў лясной прамысловасці БССР яшчэ не пачата. Аб гэтым з усёй выразнасцю адзначыў у сваёй пастанове XVII з'езд КП(б)Б. Іменна ў адсутнасці барацьбы за ліквідацыю вынікаў шкодніцтва трэба шукаць асноўную прычыну таго, што лясная прамысловасць рэспублікі з'яўляецца самай адсталай галіной народнай гаспадаркі.

Наркамлес Беларусі (нарком тав. Рыжыкаў) не толькі не выконвае плана, але працуе горш за мінулыя годы. Калі планы загатоўкі, вывазкі і сплаву лесу былі сарваны шкоднікамі.

План першага паўгоддзя 1938 года па вывазцы лесу значна недавыканан. Краіна недаатрымала сотні тысяч кубаметраў лесаматэрыялаў. За другі квартал, напрыклад, вывазка складае толькі 76,1 проц. плана. І гэта ў той час, калі размеры вывазкі бягучага года значна ніжэй леташніх, а механізаваны транспарт намнога павялічыўся.

Кіраўнікі Наркамлеса і трэста Лесбел тлумачаць такія ганебныя вынікі работы рознымі аб'ектыўнымі прычынамі. У той-жа час механізаваны транспарт скарыстоўваецца з рук вон дрэнна. Ён працуе ў адну змену і то без поўнай нагрузкі. У Слуцкім мехпункце, напрыклад, палову рабочага часу механізмы стаяць у рамонце. У Жыткавіцкім мехпункце яны не працуюць з-за адсутнасці шофераў. У Касцюковіцкім леспрамгасе і Бабруйскім мехпункце машыны прастойваюць сотні гадзін з прычыны дрэннай арганізацыі пагрузкі і адсутнасці драўніны.

Не толькі вывазкі, але і загатоўчыя работы сарваны Наркамлесам. План загатовак лесу за першае паўгоддзе выканан толькі на 87 проц.

Наркамлес нават не здолеў забяспечыць патрэбнай колькасцю сыравіны прадпрыемствы сваёй уласнай сістэмы. Адной з сур'ёзнейшых прычын невыканання прадпрыемствамі трэста фанерна-запалкавай прамысловасці вытворчага плана з'яўляецца дрэннае забеспячэнне іх сыравінай трэстам Лесбел. Фанерныя заводы недадалі экспартнай прадукцыі за паўгоддзе на 1.200 тыс. рублёў. Гомельская фабрыка «Везувій», рэчыцкі завод № 19, капцэвіцкі завод «Звязда» да гэтага часу не атрымліваюць патрэбную для экспартнай прадукцыі альховую драўніну.

Прыведзеныя факты і лічбы гучаць прамым абвінавачаннем па адрасу наркома лясной прамысловасці БССР тав. Рыжыкава, які не здолеў узначаліць барацьбу за ліквідацыю вынікаў гнюснага шкодніцтва і ператварыць наркамат у большэвіцкі штаб аператыўнага кіраўніцтва лясной гаспадаркай.

Наркамат утапае ў папяровых патоках. Характэрны прыклад. З пачатку года тут выдана звыш 180 загадаў. Кожны дзень з наркамата выходзіць 1 — 2 загады! За іх выкананнем ніхто не сочыць. Нарком піша загады, шле тэлеграмы, але большасць з іх астаецца нявыкананай.

Элементарны абавязак кіраўнікоў Наркамлеса заключаўся ў тым, каб згуртаваўшы актыў лепшых людзей лясной прамысловасці, узяцца за выяўленне да канца варожых паследышаў у лясных арганізацыях і з большэвіцкай настойлівасцю ліквідаваць вынікі шкодніцтва. Але нічога падобнага не адбылося.

Вядома, што ворагі народа усяляк пагаршалі бытавыя ўмовы рабочых. Кіраўнікі наркамата павінны былі звярнуць асаблівую увагу на гэты ўчастак. Але і тут — ніякага зруху. Жыллёвае пытанне па-старому астаецца самым балючым. У той-жа час з адпушчаных на 1938 год 1.085 тыс. рублёў на жыллёвае будаўніцтва за 5 месяцаў скарыстана толькі 90,8 тыс. руб. Няшчасныя выпадкі ўсё яшчэ маюць месца і даволі часта. У наркамаце мірацца з фактамі нясвоечасовай выплаты зарплаты рабочым. На 1 ліпеня запазычанасць па зарплаце складала больш поўмільёна рублёў. Не дзіва пасля гэтага, што цякучасць рабочай сілы як і раней вялікая, што мехпункты разгубілі кваліфікаваныя тэхнічныя кадры.

Лясная прамысловасць Беларусі мае выдатных стаханаўцаў. Стаханаўка рэчыцкай фабрыкі «Х Кастрычнік» Е. Гутнікава, рыхтуючыся да гістарычнага дня выбараў у Вярхоўны Совет БССР, устанавіла ўсесаюзны рэкорд па набіўцы запалак у каробкі. 25 чэрвеня яна набіла 105 скрынак пры норме набіўкі 61 скрыня. Здавалася-б, што гэтым выдатным вопытам зацікавіцца кіраўніцтва Наркамлеса і зробіць яго здабыткам усіх рабочых запалкавай прамысловасці. Але, на жаль, у Наркамлесе нават не ведаюць аб гэтым бліскучым поспеху стаханаўкі. На самой фабрыцы тав. Гутнікавай не стварылі ўмоў для замацавання і далейшага павышэння прадукцыйнасці працы, яе вопыт не распаўсюджваецца.

На Свіслацкім сплаўучастку брыгада тав. Флідэра выконвае 375 проц. дзённай нормы па вязцы і 325 проц. нормы па сплаву, а брыгада тав. Зельцэра дае адпаведна 418 і 328 проц. нормы. Шырока вядомы імёны выдатных стаханаўцаў лясной прамысловасці т.т. Туфара, Бурачэўскага, Храмой і раду іншых. Але, ў наркамаце аб іх ведаюць толькі з устарэлых зводак трэста. Аб стаханаўцах-возчыках няма нават і такіх вестак. Стаханаўскім рухам наркамат не кіруе. Перадавы вопыт не распаўсюджваецца.

Зусім нездавальняюча пастаўлена і справа вылучэння новых, правераных кадраў. У наркамаце толькі займаюцца тым, што фіксуюць асобныя факты вылучэння мясцовымі арганізацыямі. Няма вывучэння кадраў на практычнай рабоце, навучання і дапамогі новавылучаным.

Паводле пастановы СНК БССР трэст Лесбел разбуйняецца, — замест яго ствараюцца тры асобныя трэсты. Нарком тав. Рыжыкаў паспяшыў аслабаніць кіруючых работнікаў аб'яднанага трэста, не стварыўшы яшчэ трэстаў на месцах. У рэзультаце леспрамгасамі і мехпунктамі зараз ніхто не кіруе. Усё гэта сведчыць аб тым, што тав. Рыжыкаў не забяспечвае кіраўніцтва лясной прамысловасцю Беларусі. Не гледзячы на велізарную дапамогу, аказваемую партыяй і ўрадам сродкамі, механізмамі і людзьмі, гэта галіна прамысловасці пад кіраўніцтвам тав. Рыжыкава прадаўжае аставацца ў абозе ўсёй народнай гаспадаркі рэспублікі. Такое становішча нецярпімо. Лясная прамысловасць павінна атрымаць кіраўніцтва, здольнае ў бліжэйшы час навесці сапраўды большэвіцкі парадак ва ўсёй лясной гаспадарцы рэспублікі.

НАГЛЫЯ ДЗЕЯННІ ПОЛЬСКІХ УЛАД У АДНОСІНАХ СОВЕЦКІХ ПРАДСТАЎНІЦТВАЎ У ПОЛЬШЧЫ

ВАРШАВА, 21 ліпеня. (БЕЛТА). Пачынаючы з 18 ліпеня гэтага года, польскія ўлады ўжываюць у адносінах Паўпрэдства СССР у Польшчы «асобы рэжым», які парушае агульнапрынятыя нормы і звычаі міжнароднага права, прысвоеныя ўсім дыпламатычным прадстаўніцтвам замежных дзяржаў, і пазбаўляе Паўпрэдства СССР магчымасці ажыццяўляць у нармальных умовах свае функцыі. Пачынаючы з указанага дня, штодзённа ўсе супрацоўнікі Паўпрэдства ў Польшчы, якія маюць дыпламатычныя пашпарты, пры выхадзе з будынка Паўпрэдства падвяргаюцца праверцы дакументаў. У радзе выпадкаў асобныя супрацоўнікі, незалежна ад прад'яўлення сваіх службовых пашпартаў, затрымліваюцца і гвалтоўна адводзяцца ў паліцэйскія ўчасткі, дзе яны падвяргаюцца допыту. Ад іх патрабуюць подпісу пад нейкімі «пратаколамі» і інш. Пры выхадзе на вуліцу кожны супрацоўнік Паўпрэдства, у тым ліку і асобы з дыпламатычнымі пашпартамі, дэманстратыўна канваіруюцца агентамі палітычнай паліцыі. На вуліцах агенты паліцыі вядуць сябе вызываюча-правакацыйна «Нагляд» наўмысна ажыццяўляецца гласны з тым, каб звярнуць увагу акружаючай публікі, зачапіць або зняважыць супрацоўнікаў Паўпрэдства.

Совецкае Паўпрэдства блакіравана ў літаральным сэнсе слова. Наведвальнікі, якія з'яўляюцца ў Паўпрэдства па сваіх справах, пры выхадзе або ўваходзе арыштоўваюцца паліцыяй. Газетныя агенцтвы ў сувязі з рэпрэсіямі ўлад адмовіліся дастаўляць Паўпрэдству газеты і іншыя выданні. Прыслуга Паўпрэдства — дворнік, кухаркі і іншыя — удалены паліцыяй з тэрыторыі Паўпрэдства і арыштаваны.

Такой-жа блакадзе падвергнуты совецкае гандлёвае прадстаўніцтва, прадстаўніцтва ТАСС і консульства ў Львове. Наведвальнікі пры выхадзе з гандлёвага прадстаўніцтва арыштоўваюцца. З сёнешняга дня прадстаўніцтва ТАСС у Варшаве пазбаўлена дастаўкі маскоўскай пошты. Мясцовая пошта «спазняецца» і т. д.

У сувязі са створанымі нецярпімымі ўмовамі Паўпрэдства СССР у Польшчы заявіла ад імя Совецкага ўрада пратэст, патрабуючы спынення паліцэйскіх рэпрэсій, ужываемых польскімі ўладамі ў адносінах да совецкіх супрацоўнікаў і членаў іх сямействаў, а таксама стварэння нармальных умоў работы Паўпрэдству і ўсім астатнім афіцыяльным прадстаўніцтвам СССР у Польшчы.

НА ФРАНТАХ У ІСПАНІІ

ФРОНТ ЛЕВАНТА

Згодна афіцыяльнай зводкі іспанскага міністэрства нацыянальнай абароны за 21 ліпеня, на працягу ўсяго дня і ночы на фронце Леванта прадаўжаліся жорсткія баі. У сектары Вівер італьянскія войскі некалькі разоў прабавалі захапіць праход, які вядзе ў Сегербе, але кожны раз сустракалі жорсткае супраціўленне рэспубліканцаў. 75 трохматорных самалётаў не раз бамбардыравалі пазіцыі рэспубліканцаў. Аднак гэта не зламіла сілу супраціўлення рэспубліканскіх войск. Часці італьянскіх інтэрвентаў, якія сражаюцца ў сектары Вівер, атрымліваюць усё новыя і новыя падмацаванні ў людскім складзе і матэрыяльнай часці. У час учарашняга сражэння было забіта некалькі сот італьянскіх салдат. Узятыя ў палон італьянскія салдаты і капітан (гл. зводку ад 22 ліпеня) пацвердзілі, што на фронце Леванта аперыруюць тры італьянскіх дывізіі («Літорыо», «23 сакавіка», «Страла»).

Зараз праціўнік галоўнае намаганне накіраваў на тое, каб абыйсці з ўсходу важную ў аператыўных адносінах вышыню Рабудо, дзе рэспубліканцы ўзвялі фартыфікацыйныя збудаванні. Праціўнік разлічвае абходным шляхам выйсці на дарогу Тэруэль — Сагунто. Паспяховымі контратакамі на ўсходніх атрогах гары Эспадан рэспубліканскія войскі адхілілі небяспеку акружэння Сегорбе з поўдня і з поўначы. Рэспубліканцы адбілі ў праціўніка пазіцыі ля Аталайя.

У сектары Алькора (на паўночны ўсход ад Талес) праціўніку ўдалося зноў захапіць страчаныя ім тут пазіцыі.

ЦЭНТРАЛЬНЫ ФРОНТ

На эстрэмадурскім участку фронта, у сектары Фуэнтэ дэль Арсобіспо праціўнік прабаваў атакаваць рад рэспубліканскіх пазіцый, але быў адкінут і прымушан уцякаць.

У сектары Мадрыгалехо праціўніку ўдалося некалькі высунуць свае пазіцыі.

На іншых франтах без змен.

21 ліпеня 75 фашысцкіх самалётаў бамбардыравалі вёскі Вівер і Херыка. Забіта 38 чалавек—жанчын, дзяцей і старыкоў.

У рэзультаце бамбардыроўкі Мадрыда фашысцкай артылерыяй забіт адзін, ранена 5 чалавек. Адзін снарад трапіў у будынак пасольства ЗША. (БЕЛТА).

ІТАЛІЯ ПАСЫЛАЕ Ў ІСПАНІЮ НОВЫЯ ВАЙСКОВЫЯ ПАПАЎНЕННІ

ПАРЫЖ, 22 ліпеня. (БЕЛТА). Агенцтва Эспань паведамляе, што 20 ліпеня з Генуі ў Танжэр прыбыў італьянскі параход «Фірэнцэ». У той-жа дзень «Фірэнцэ» адправіўся ў Пальму (на востраве Майорка), дзе з яго было высаджана 200 афіцэраў і лётчыкаў. Далей параход паследваў у Малагу, дзе высадзіліся 500 італьянскіх салдат. Апрача таго ў Малазе былі выгружаны 20 вялікіх скрынь з ваеннымі матэрыяламі. Неўзабаве параход адправіўся ў Сеуту (Іспанскае Марока). Тут высадзіліся 300 салдат і выгружаны скрыні з ручнымі гранатамі і вінтоўкамі. Ноччу параход узяў курс на Севілью, маючы на барту звыш 1.500 італьянскіх салдат.

АНГЛА-ФРАНЦУЗСКІЯ ПЕРАГАВОРЫ Ў ПАРЫЖЫ

АНГЛІЯ ДАБІВАЕЦЦА НОВАГА НАЦІСКУ НА ЧЭХАСЛАВАКІЮ

ПАРЫЖ, 21 ліпеня. (БЕЛТА). Французскі друк канцэнтруе ўсю ўвагу на візіце англійскай каралеўскай чэты ў Парыж. Цэлыя старонкі газеты прысвячаюць апісанням прабывання англійскага караля ў французскай сталіцы. Газеты гавораць аб «дэманстрацыі англа-французскай дружбы», аб «адзінстве знешнепалітычных канцэпцый» і т. д. У палітычных колах Парыжа аддаюць надзвычай важнае значэнне ўчарашнім гутаркам Далад'е і Бонэ з англійскім міністрам замежных спраў лордам Галіфаксам.

Весткі аб гутарках французскіх і англійскага міністраў дазваляюць рабіць вывад аб тым, што англійскі ўрад прадпрыняў учора новы націск на Парыж у чэхаславацкім пытанні, націск, які адказвае дамагацельствам і прыцязанням Гітлера.

Блізкі да французскага міністэрства замежных спраў Бургес піша ў «Пці парызьен»:

«У Лондане знаходзяць, што кіраўнікі Чэхаславакіі не рухаюцца дастаткова рашуча па шляху рэформ, здольных стварыць трывалую роўнавагу паміж чэхамі і немцамі. У Лондане апасаюцца, што гэта маруднасць можа павесці да новых ускладненняў. Гэтыя погляды англійскага ўрада пабудзілі ўдзельнікаў учарашняй нарады разглядзець гіпотэзы, магчымыя ў гэтым выпадку. Разгляд гэтых гіпотэз дазволіў Далад'е, Бонэ і Галіфаксу канстатаваць, што сумесная англа-французская пазіцыя ў адносінах роўнавагі ў Цэнтральнай Еўропе, устаноўленая ў Лондане ў красавіку месяцы і падвяргаўшаяся выпрабаванням 21 мая, прадаўжае аставацца нязменнай.

Што датычыць іспанскага пытання, субяседнікі толькі выказалі ўноў пажаданне хутчэйшага поспеху справе Лонданскага камітэта па неўмяшанню.

Газета «Матэн» піша, што вузлом учарашніх перагавораў з'явілася чэхаславацкая праблема. Берлін хацеў-бы,—гаворыць «Матэн»,—свайго роду пасрэдніцтва Англіі ў чэхаславацкім пытанні. Гітлераўскаму эмісару капітану Відэману далі ў Лондане зразумець, што ў выпадку агрэсіі на чэхаславацкай граніцы Англія не змагла-б астацца безудзельнай, калі-б Францыя выступіла на баку Чэхаславакіі. Англійскі ўрад лічыць, што, як-бы ні былі супярэчлівы пункты погляду Парыжа і Берліна, яны могуць зблізіцца.

Па словах «Эвр», місія капітана Відэмана ў Лондане падверглася ў часе ўчарашніх гутарак доўгаму абмеркаванню. «Гітлер, — гаворыць газета, — даў Англіі зразумець, што калі яму ўдасца дабіцца ўступак у Чэхаславакіі, то можна будзе зноў гаварыць аб пакце чатырох дзяржаў і аб паветраным пакце».

«Юманітэ» піша па поваду перагавораў Далад'е і Бонэ з Галіфаксам, што ўсё больш і больш выяўляецца, што англійскія міністры Чэмберлен і Галіфакс жадаюць задаволіць гітлераўскія патрабаванні і прымусіць чэхаславацкую дэмакратыю капітуляваць. Трэба, гаворыць газета, каб Далад'е і Бонэ далі з усёй сілай зразумець, што Францыя не можа згадзіцца ні на які гандаль, які нанёс-бы страту адзінству і незалежнасці Чэхаславакіі.

НАГЛАСЦЬ ГЕНЛЕЙНАЎЦАЎ НЕ ВЕДАЕ МЕЖАЎ

ПРАГА, 21 ліпеня. (БЕЛТА). Друк генлейнаўцаў (гітлераўскай агентуры ў Чэхаславакіі) апублікаваў поўны тэкст мемарандума, уручанага генлейнаўцамі чэхаславацкаму ўраду. Патрабаванні генлейнаўцаў паказваюць іх імкненне да поўнага раздраблення Чэхаславакіі і да ліквідацыі яе дэмакратычнага ладу.

Апублікаванне тэкста мемарандума суправаджаецца новымі рэзкімі нападкамі генлейнаўцаў на чэхаславацкі ўрад і прамымі пагрозамі па яго адрасу. Такія пагрозы, у прыватнасці, змяшчаюцца ў афіцыяльнай заяве, апублікаванай у органе кіраўніцтва генлейнаўскай партыі «Судэтэн-дэйчэ прэсебрыфе». «Ажыццяўленне 14 пунктаў мемарандума, — сказана ў заяве,— з'яўляецца абсалютнай неабходнасцю. Адмаўленне ад іх задаволення стварае пастаяннае напружанне ў краіне. У які-небудзь момант гэта напружанне можа перарасці ў сапраўдны крызіс».

Кваліфікуючы апублікаваны судэтанямецкай партыяй «дакумент» як новы доказ адмовы генлейнаўцаў ад спроб мірнага вырашэння «пытання аб судэцкіх немцах», дэмакратычны друк патрабуе ад урада адхілення наглых патрабаванняў генлейнаўцаў. «Змест мемарандума, — піша газета «Чэске слово», — накіраван супроць дзяржавы, бо ён патрабуе яе фактычнага раздраблення. Наша задача — магчыма хутчэй адхіліць правакацыйныя патрабаванні мемарандума і вырашыць пытанне аб немцах і іншых нацыянальнасцях дэмакратычным шляхам».

УЗДЫМ ЗАБАСТОВАЧНАГА РУХУ Ў ЗША

ВАШЫНГТОН, 21 ліпеня. (БЕЛТА). У горадзе Ньютоне, дзе на працягу 10 тыдняў бастуе паўтары тысячы рабочых, абвешчана ваеннае становішча. Рабочыя выступаюць супроць зніжэння заработнай платы. Забастоўку ўзначальвае камітэт вытворчых профсаюзаў. Паміж пікетамі бастуючых і штрэйкбрэхерамі адбываюцца сур'ёзныя сутычкі. Атрады мясцовага гарнізона выступаюць у абарону штрэйкбрэхераў, разганяючы рабочыя пікеты.

У Чыкага (штат Ілінойс) паліцыя напала на бастуючых рабочых-ліцейшчыкаў, якія выступаюць супроць зніжэння заработнай платы. Паліцыя пры гэтым прымяняла слёзатачывыя і рвотныя газы.

У часе забастоўкі рабочых аўтатранспарта ў Новым Орлеане мясцовая паліцыя неаднаразова рабіла налёты на памяшканне камітэта вытворчых профсаюзаў, арыштавала каля тысячы чалавек і выслала кіраўнікоў забастоўкі.

У радзе іншых гарадоў прадаўжаюцца забастоўкі рабочых супроць зніжэння заработнай платы. Капіталісты скарыстоўваюць усе сродкі для таго, каб зламаць супраціўленне рабочых. Нядаўна ў штаце Вісконсін адбыўся такі выпадак. У горадзе Жансвіле сабралася каля тысячы рабочых, патрабаваўшых поўнага захавання заработнай платы і профсаюзаў. Для таго, каб разагнаць сабраўшыхся, дырэктар мясцовага цырка выпусціў з клеткі двух сланоў, якія былі накіраваны на натоўп.

ДА ВЕДАМА ЧЫТАЧОЎ:

Чарговы нумар газеты «Звязда» выйдзе 25 ліпеня.

Якаў Герасімавіч СЦЕШЫЦ — дэпутат Вярхоўнага Совета БССР, старшыня Доўгаўскага сельсовета, Старадарожскага раёна.

АБ ХОДЗЕ ВЫКАНАННЯ ПАСТАНОЎ СНК СССР І ЦК ВКП(б) „АБ ЗАБАРОНЕ ВЫКЛЮЧЭННЯ КАЛГАСНІКАЎ З КАЛГАСАЎ" І „АБ РАЗГЛЯДЗЕ АПЕЛЯЦЫЙ ВЫКЛЮЧАНЫХ З КАЛГАСАЎ"

ПАСТАНОВА СОВЕТА НАРОДНЫХ КАМІСАРАЎ БССР

Праведзенай Упаўнаважаным Камісіі Совецкага Кантроля пры СНК СССР па БССР праверкай выканання пастаноў СНК СССР і ЦК ВКП(б) ад 19-га і 23-га красавіка г. г. «Аб забароне выключэння калгаснікаў з калгасаў» і «Аб разглядзе апеляцый выключаных з калгасаў» устаноўлена, што Наркамзем БССР, а таксама оргкамітэты ЦВК па абласцях і райвыканкомы сур'ёзнай работай па выпраўленню дапушчаных памылак і шкоднай практыкі выключэння з калгасаў не займаліся. Наркамзем БССР самаўхіліўся ад гэтай важнейшай работы. Атрымліваемыя Наркамземам скаргі аб няправільным выключэнні з калгасаў механічна перасылаліся ў райвыканкомы без праверкі і разгляду іх.

Оргкамітэт ЦВК БССР па Гомельскай вобласці (старшыня т. Мальцаў) толькі 20-га мая заслухаў на пасяджэнні оргкамітэта даклады загадчыкаў Рэчыцкага і Рагачоўскага райза, без папярэдняй праверкі на месцы і прыняў да ўвагі іх заявы, што ўсе скаргі аб выключэнні з калгасаў па гэтых раёнах разгледжаны, а між тым праверкай Камісіі Совецкага Кантроля ўстаноўлена, што заявы і зводкі загадчыка Рэчыцкага райза не адпавядаюць сапраўднасці.

Не лепш абстаіць справа з разглядам скарг выключаных калгаснікаў з калгасаў у раёнах Менскай вобласці. Выключаныя на неправамоцных сходах калгаснікі ў Пухавіцкім раёне (калгас «Зара» і інш.) да гэтага часу ў калгасе не адноўлены. Тэрміны разгляду скарг, устаноўленыя пастановай СНК БССР і ЦК КП(б)Б, сарваны.

Совет Народных Камісараў БССР адзначае, што такое становішча стварылася толькі ў рэзультаце яўна безадказных, фармальна бюракратычных адносін да выканання важнейшых рашэнняў Саюзнага ўрада і ЦК ВКП(б) з боку старшынь оргкамітэтаў па абласцях і райвыканкомаў.

Совет Народных Камісараў БССР **пастанаўляе:**

1. За фармальныя адносіны да выканання пастаноў СНК СССР і ЦК ВКП(б) ад 19-га і 23-га красавіка г. г., за зрыў тэрміна разгляду апеляцый выключаных калгаснікаў з калгасаў, устаноўленага СНК БССР і ЦК КП(б)Б, старшыням Пухавіцкага райвыканкома тав. Жур і Смалявіцкага райвыканкома тав. Аўраменка аб'явіць вымову. Старшыні Рэчыцкага райвыканкома тав. Фрыдлянду паставіць на від.

Прыняць да ўвагі заяву старшыні Жлобінскага РВК тав. Іванова, што ім прыняты меры да неадкладнага выпраўлення дапушчаных беззаконных дзеянняў ранейшым кіраўніцтвам райвыканкома, знятага з работы за бяздушна-бюракратычныя адносіны да скарг працоўных.

2. Указаць старшыням оргкамітэтаў ЦВК БССР па абласцях — Гомельскай — тав. Мальцаву і Менскай — тав. Кулагіну і намесніку наркома земляробства БССР тав. Красікаву на недапушчальна слабае кіраўніцтва і кантроль з іх боку ў справе выканання пастаноў СНК СССР і ЦК ВКП(б) па выпраўленню дапушчаных памылак у калгасах, зацяжку разгляду апеляцый выключаных калгаснікаў з калгасаў і самаўхіленне ад гэтай важнейшай работы.

3. Абавязаць старшынь оргкамітэтаў ЦВК БССР па Менскай і Гомельскай абласцях, старшынь Пухавіцкага, Смалявіцкага, Рэчыцкага і Жлобінскага райвыканкомаў, а таксама ўсіх старшынь оргкамітэтаў абласцей і раённых выканаўчых камітэтаў БССР у дэкадны тэрмін праверыць і забяспечыць выкананне пастановы СНК СССР і ЦК ВКП(б) «Аб разглядзе апеляцый выключаных калгаснікаў з калгасаў» і аб рэзультатах далажыць СНК.

4. Абавязаць наркома земляробства БССР праверыць выкананне гэтай пастановы оргкамітэтамі ЦВК БССР па абласцях і райвыканкомамі і далажыць СНК БССР не пазней першага жніўня 1938 года.

Старшыня Совета Народных Камісараў БССР А. КАВАЛЕЎ.

Кіраўнік справамі Совета Народных Камісараў БССР М. МАНЫШАЎ.

Менск, 15 ліпеня 1938 г.

ДА ВЕДАМА ДЭПУТАТАЎ ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

Рэгістрацыя прыбываючых на першую Сесію дэпутатаў Вярхоўнага Совета БССР, выдача ўсіх даведак робіцца штодзённа з 9 гадзін раніцы да 12 гадзін ночы ў памяшканні ЦВК БССР (Дом урада, правае крыло, другі паверх, пакоі №№ 250 і 251. Тэлефоны: 22-349, 22-346 і 23-568).

АБ АДКРЫЦЦІ ПЕРШАЙ СЕСІІ ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

Адкрыццё Сесіі Вярхоўнага Совета БССР адбудзецца 25 ліпеня ў 6 гадзін вечара, ў Вялікай зале Дома Урада.

ЯШЧЭ АДНА ЯПОНА-МАНЧЖУРСКАЯ ПРАВАКАЦЫЯ

ХАБАРАЎСК, 22 ліпеня. (БЕЛТА). Па атрыманых тут вестках, 21 ліпеня дзве манчжурскія маторныя лодкі на рацэ Усуры, у раёне пасёлка Віднае, парушыўшы граніцу, высадзілі на совецкі востраў Фаінгаў групу япона-манчжурскіх салдат у колькасці 6 чалавек, якія ў хуткім часе адкрылі агонь па праходзіўшаму побач совецкаму кацеру.

У рэзультаце прынятых нашымі пагранічнікамі мер усе шэсць япона-манчжурскіх салдат былі затрыманы, прычым у часе перастрэлкі двое з іх былі ранены. Разам з салдатамі былі захвачаны: ручны кулямёт, 5 японскіх вінтовак, пісталет «маузер», звыш тысячы баявых патронаў і рознае іншае снаражэнне.

Лінейная калібровочная мішэнь LRT-BE4-V2

УЗОРНА ПАДРЫХТАВАЦЦА ДА АСЕННЕ-ЗІМОВАГА МАКСІМУМА

За апошні месяц на Першай менскай электрастанцыі здарыліся дзве буйнейшыя аварыі, выклікаўшыя вялікі перабой у забеспячэнні горада энергіяй. Аднак, кіраўнікі станцыі не зрабілі для сябе ніякіх урокаў, калектыў рабочых не мабілізаван на барацьбу за канчатковае знішчэнне аварыйнасці.

Працоўныя Менска вельмі моцна адчуваюць дрэнную работу станцыі. За першае паўгоддзе 1938 года гораду недадана 232.775 квт-гадзін. Нават і зараз, улетку, калі патрэба ў электраэнергіі значна меншая, станцыя выключае цэлыя раёны, вельмі часта спыняецца трамвайны рух.

Ворагі народа, якія арудвалі доўгі час на станцыі, нямала намаганняў прыклалі для разбурэння энергагаспадаркі. Вынікі-ж шкодніцтва ліквідуюцца тут вельмі марудна. Сканчэнне новага размеркавальнага ўстройства зацягнулася. Есць пагроза, што пры такіх тэмпах работы яно ў гэтым годзе не будзе гатова.

Пітацельная магістраль новай кацельні пры сучасным становішчы не можа забяспечыць нармальную работу. Патрабуецца некаторая перабудова. Гэта не праводзіцца. Зліўная яма ў кандэнсацыйным памяшканні, куды адкачваецца брудная вада, злучана з усасваючай старанай цыркуляцыйнага насоса турбіны № 1. Увесь бруд асядае на трубках кандэнсатара (згусціцель) і пагаршае каэфіцыент яго карыснага дзеяння.

Безлічнае мноства тэхнічных непаладкаў, звязаных з нядбайнасцю і недысцыплінаванасцю дзяжурнага персанала, з парушэннем тэхнічных інструкцый выклікае частыя перабоі ў рабоце той ці іншай турбіны.

У апублікаваным пасля Усесаюзнай нарады работнікаў электрычных станцый загадзе наркома цяжкай прамысловасці тав. Кагановіча даны вычарпальныя, практычныя ўказанні, як хутчэй ліквідаваць вынікі гнуснай дзейнасці шпіёнаў і дыверсантаў, як ператварыць электрастанцыі ў культурныя і перадавыя прадпрыемствы. Для гэтага патрабуецца, у першую чаргу, чоткасць у рабоце, жалезная дысцыпліна, жорсткая барацьба з разгільдзяйствам, расхлябанасцю і нерашлівасцю—злейшымі ворагамі вытворчасці.

Дырэктар Першай электрастанцыі тав. Громаў і галоўны інжынер тав. Дзехцяроў яшчэ не ўсвоілі гэтыя важнейшыя ісціны. Працоўная дысцыпліна на станцыі зусім аслабла. Есць многа фактаў прагулаў, прыходу на работу ў нецвярозым выглядзе, сон на пасту і інш. Памочнік машыніста тав. Панцелейкін у часе дзяжурства заснуў. Дзяжурны галоўнага шчыта комуніст тав. Дрэвоцін зрабіў трохдзённы прагул.

26 чэрвеня — у дзень выбараў у Вярхоўны Совет БССР — не вышлі на работу комсамольцы тт. Бароўскі, Панес, Шульц Ю., Геліконаў і інш. Характэрна, што гэтыя таварышы былі вылучаны як «лепшыя з лепшых» для дзяжурства ў вялікі знамянальны дзень. Гэты абураючы выпадак астаўся незаўважаным для партыйнай і комсамольскай арганізацый станцыі, таксама як і ўсе астатнія агідныя факты парушэння працоўнай дысцыпліны.

Да пачатку асенне-зімовага максімума асталося 2 месяцы. Між тым падрыхтоўка да гэтага адказнейшага перыяду арганізавана зусім слаба.

Калі графік рамонта па вызначаных тэрмінах выконваецца, то затое якасць рамонта далёка нездавальняючая. Пасля рамонта турбіны № 1 мелі месца дзве аварыі з-за няправільнай адрэгуліроўкі галоўнага вінціля.

Зусім дрэнна абстаяць справы з забеспячэннем палівам. Белторф не выконвае плана пастаўкі торфу. На станцыі ёсць цяпер запасаў торфу ўсяго на 10 дзён.

Электрастанцыя мае трох гаспадароў: Менэнергаўпраўленне, Белэнергаўпраўленне і Наркамгас. Кожная ўстанова па-свойму кіруе або, вярней кажучы, зусім не кіруе.

Згодна рашэння СНК БССР і ЦК КП(б)Б менскія электрастанцыі былі перададзены ў веданне горсовета. Было арганізавана Менскае энергаўпраўленне. Але, па сутнасці, гэты новы «Глаўк», як яго называюць работнікі электрастанцыі, нічога канкрэтнага не зрабіў, бо ён фактычна не з'яўляецца самастойнай арганізацыяй. Упраўленне не мае ні фондаў, ні матэрыялаў, плануе-ж работу станцыі Белэнергаўпраўленне.

Пры сучасным становішчы Менэнергаўпраўленне з'яўляецца яшчэ адной лішняй інстанцыяй паміж наркаматам і вытворчасцю.

Наркамгас павінен хутчэй вырашыць гэта пытанне. У той-жа час кіраўнікі Наркамгаса і Белэнергаўпраўлення не павінны забываць, што яны нясуць адказнасць за нармальную работу менскіх электрастанцый.

І. ВАСІЛЬКОЎ.

ЗАКОНЧЫЎСЯ ПЛЕНУМ МЕНСКАГА ГОРСОВЕТА

Вечарам 22 ліпеня закончыў сваю работу пленум Менскага горсовета. Па дакладу загадчыка гарадскога аддзела народнай асветы тав. Правільшчыкава аб выніках работы школ горада ў 1937-38 вучэбным годзе і падрыхтоўцы да новага вучэбнага года выступіла 12 чалавек. Члены горсовета і работнікі школ тт. Клебанаў, Мандрык, Каплан, Шарогаў, Сапрык і іншыя ў сваіх выступленнях рэзка крытыкавалі гарана і Наркамасветы за [illegible] падрыхтоўкі да новага вучэбнага года, за адсутнасць палітыка-выхаваўчай работы ў школах.

У сваёй пастанове пленум намеціў мерапрыемствы для паляпшэння падрыхтоўкі да новага вучэбнага года.

**

Неабходна адзначыць, што і першае і другое пасяджэнне пленума пачаліся са спазненнем на гадзіну і больш. Работа праходзіла пры даволі малой прысутнасці членаў пленума. У першы дзень 70 чалавек пайшлі з пасяджэння яшчэ да яго заканчэння. Да ўдзелу ў рабоце пленума не былі прыцягнуты шырокія совецкія актывы.

НАПЯРЭДАДНІ 1-й СЕСІІ ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

ЗАКЛІК КАЛЕКТЫВА ФАБРЫКІ імя КАГАНОВІЧА

У адзначэнне першай Сесіі Вярхоўнага Совета БССР наш калектыў абутковай фабрыкі імя Кагановіча абавязаўся датэрмінова выканаць вытворчую праграму [illegible]

Мы заклікаем рабочых, інжынераў, тэхнікаў і служачых скураводу «Большэвік», імя Куйбышава (Віцебск), імя Сталіна (Магілёў), [illegible] забяспечваюць [illegible] паўфабрыкатам, палепшыць якасць [illegible]

Па даручэнню сходу стаханаўцаў і інжынерна-тэхнічных работнікаў:

Дырэктар фабрыкі—дэпутат Вярхоўнага Совета БССР В. П. ПЛАТОНАЎ.

Сакратар парткома Д. С. БЕРНШТЭЙН.

Старшыня заўкома С. ГАРЭЛІК.

Стаханаўцы: СКАБЛО З., СКАБЛО Г., ШКЛЯР, ЛІПКЕР, ХВАЙНІЦКІ, ПЕТРАЧУК, НАЛЕТКА, ДЗОБАК, ДРАЧОЎ.

СТАХАНАЎСКІЯ ПОСПЕХІ ВАРАШЫЛАЎЦАЎ

З вялікім уздымам рыхтуюцца рабочыя, служачыя, інжынеры станкабудаўнічага завода імя Варашылава да адкрыцця першай Сесіі Вярхоўнага Совета Беларускай ССР. [illegible]

Стаханаўцы і ўдарнікі дабіваюцца новых поспехаў у павышэнні прадукцыйнасці працы. Токар механічнага цэха тав. Дубанік выконвае норму на 220 проц., а ў чэрвені выконваў на 150 проц. [illegible] комсамолец тав. Арановіч выконвае норму на 150 проц. Вучань комсамолец тав. Калюжны стаў кваліфікаваным токарам і выконвае норму на 130—150 проц. Стругальшчык тав. Піпчук дае 250—300 проц. нормы.

Усе цэхі і брыгады завода змагаюцца за перавыкананне месячнага плана.

ДАСТОЙНА СУСТРЭНЕМ СЕСІЮ ВЯРХОЎНАГА СОВЕТА БССР

РУДЗЕНСК. У раёне пачалася масавая ўборка зерневых. Уборачныя работы пачалі 20 калгасаў.

Арганізавана і дружна вышлі ў поле ў калгасе «Большэвік», [illegible] сельсовета. Паміж звенням разгарнулася сацыялістычнае спаборніцтва за высокую прадукцыйнасць і якасць уборкі. [illegible] замест нормы ў 0,12 гектара [illegible] па 0,30. У першыя два дні зжата 37 гектараў зерневых.

Пачалася ўборка ва ўсіх калгасах [illegible] сельсовета, дзе старшынёй працуе дэпутат Вярхоўнага Совета БССР [illegible]. Калгаснікі абавязаліся сустрэць першую Сесію Вярхоўнага Совета БССР канкрэтнымі поспехамі па ўборцы ўраджаю і хлебанарыхтоўках.

В. ШЫМКО.

НА КАЛГАСНЫХ ПАЛЯХ

БЕЗ ПРАДУМАНЫХ ПЛАНАЎ

У Грэскім раёне разгарнулася масавая ўборка ўраджаю. Першыя дні ўборкі паказалі, што МТС і большасць калгасаў дрэнна падрыхтаваліся да гэтай важнейшай кампаніі. У Пакрышаўскай МТС (дырэктар тав. Канашонак) нават яшчэ не складзен план уборкі. Трактарная снопавязалка стаіць неадрамантаванай. З маючыхся ў МТС 6 малатарань адна не адрамантавана, а да трох няма пасаў. Такім чынам, на малацьбе можна скарыстаць толькі 2 малатарні. Машыністы малатарань і вагаўшчыкі не падрыхтаваны.

У Грэскай МТС (дырэктар тав. Жыдовіч) толькі зараз высветлілася, што адпраўленыя на ўчасткі камбайны поўнасцю не адрамантаваны і маюць рад дэфектаў. Так, напрыклад, у камбайне № 3, які працуе ў калгасе «Чырвоны Клешаў», барабан і пітацельны транспарцёр не адрэгуляваны і маюць перакос, камбайн не ачышчан ад мінулагодняга смецця. Такое-ж становішча з камбайнам, працуючым у калгасе імя Молатава.

Райземаддзел усур'ёз не займаўся пытаннямі падрыхтоўкі да ўборкі. І як рэзультат — ні ў адным калгасе не складзены рабочыя планы. Старшы аграном райза тав. Пятровіч лічыць, што пытаннем складання планаў уборкі і арганізацыі працы павінны займацца хто ўгодна, толькі не аграномы.

Зусім слаба пастаўлена масавая работа сярод калгаснікаў. Пастанова СНК СССР аб падрыхтоўцы да ўборкі ўраджаю сярод калгаснікаў раёна не абмяркоўвалася. Гэтай пастановы нават не ведаюць многія старшыні калгасаў.

Зазнайства і самасупакоенасць, якое наглядаецца ў райза і МТС, перадаюцца многім старшыням калгасаў. Вось, напрыклад, калгас «Чырвоны будаўнік» (старшыня Федаровіч). Тут дзве жняяркі не адрамантаваны, гумны і свірны не падрыхтаваны да прыёмкі ўраджаю. Частка ўраджаю ў гэтым калгасе будзе ўбірацца камбайнам, але старшыня калгаса не падумаў, каб вылучыць людзей для забеспячэння камбайнавай уборкі. У цэлым радзе іншых калгасаў, як «Новы свет», імя Молатава, «Баявік», жняяркі не адрамантаваны, а жнуць у гэтых калгасах уручную. Ні ў адным калгасе не арганізавана сушка зерня. Гэта стварае рэальную пагрозу псавання зерня, якое паступае ад камбайнавай уборкі. Менскі абласны зямельны аддзел і яго загадчык тав. Парашчанка нічым канкрэтна не дапамаглі раёну ў арганізацыі сушкі ўраджаю.

Райком КП(б)Б — сакратар тав. Тамашэўскі — і райвыканком — старшыня тав. Жыльвінскі — слаба кіруюць уборкай ураджаю.

Трэці сакратар райкома партыі тав. Мачульскі самасупакоена заяўляе:

— Недахопы, зразумела, ёсць, але няма чаго палохацца. Людзі ў нас мабілізаваны і ўборка будзе праведзена добра.

У сапраўднасці-ж, самае небяспечнае ў тым якраз і заключаецца, што людзі не мабілізаваны, што ў многіх сельсоветах і ў першую чаргу ў самім Грэску пануе самасупакоенасць і размагнічанасць.

С. ВІЗНЕР,
Е. ТЭЙНІН.

НЕ ГАТОВЫ ДА ПРЫЁМКІ ЗЕРНЯ

Палеская вобласць з'яўляецца самай паўднёвай у рэспубліцы. Паўсямесна разгарнулася ўборка багатага калгаснага ўраджаю. Калгасы пачалі здаваць зерне на загатоўчыя пункты.

Як-ж падрыхтаваліся загатоўчыя арганізацыі да прыёмкі зерня?

Перш за ўсё рамонт і будаўніцтва складаў. Гэтаму важнейшаму пытанню зусім не аддалі ўвагі як загатоўчыя пункты, так і Оргкамітэт ЦВК БССР па Палескай вобласці. І нядзіўна, што ні адзін склад з 4-х намечаных па плану не толькі не пабудаван, але нават не прыступлена да будаўніцтва. Сарвана таксама будаўніцтва сушылкі ў Калінкавіцкім пункце Загатзярно.

Не лепш абстаіць справа з рамонтам існуючых складаў. 49 складаў патрабуюць рамонта, а адрамантавана толькі 38. Толькі ў 8 складах зроблена дэзінфекцыя, што складае не больш 20 проц. усёй складской плошчы. У некаторых загатоўчых пунктах свірны не ачышчаны ад заражонага зерня, як напрыклад, у Мозырскім пункце. Тут ляжыць каля 50 тон зерня, заражонага кляшчом.

Значным тормазам у правядзенні загатовак з'явіцца і тое, што на складах адсутнічаюць зернеачышчальныя машыны, як трыеры і клейтоны. У гэтым пытанні ўся віна цалкам ускладаецца на Белсельснаб, кіраўнікі якога ўмудрыліся для адводу вачэй спусціць загатоўчым пунктам нарады на атрыманне гэтых зернеачышчальных машын на Калінкавіцкай базе Белсельснаба, куды і па гэты дзень не адгружана ні адной машыны.

Кіраўнікі Беларускай канторы Загатзярно да гэтага часу не паклапаціліся ўтварыць у Палескай вобласці канторы Загатзярно.

Трэба думаць, што Палескі абком партыі і Оргкамітэт ЦВК БССР прымуць неабходныя меры, каб неадкладна падрыхтаваць загатоўчыя пункты да прыёмкі зерня.

Вл. МАЧАЛЬСКІ.

НОВЫ ПОЛІТЭХНІКУМ У МЕНСКУ

Да новага вучэбнага года ў Менску на базе былых гідратэхнічнага і тарфянога тэхнікумаў адкрываецца політэхнікум Наркамата мясцовай прамысловасці БССР з аддзяленнямі гідрамеліярацыйным і тарфяным. Тэрмін навучання ў ім — 4 годы. У гэтым годзе будзе прынята 150—200 студэнтаў. Для політэхнікума заканчваецца пабудова новага будынка. Кошт яго каля 1.300 тысяч рублёў.

Н. Г. ЧЭРНЫШЭЎСКІ

110 год з дня нараджэння

—о—

Ем. ЯРАСЛАЎСКІ

18 (31) мая 1863 года ў Пецербурзе на Мытнінскай плошчы адбываўся абрад «грамадзянскага пакарання» над Нікалаем Гаўрылавічам Чэрнышэўскім, вялікім асветнікам і «ўладальнікам дум» рэвалюцыйных пакаленняў 60—70-х гадоў. Вакол пабудаванага чорнага эшафота кальцом стаялі конныя жандары, адцясняючы некалькі сот чалавек, галоўным чынам студэнцкай моладзі. Ззаду эшафота выцягнуўся плот, за якім стаялі натоўпы фабрычных і наогул простанароддзя. Нямала сагнана было сюды сышчыкаў, якія падслухоўвалі гутаркі ў натоўпе.

Вось паказалася чорная глухая карэта ля эшафота. Жандар адчыніў дзверцы; з карэты вышаў пажылы чалавек з сівеючымі валасамі. Яго ўзвялі на эшафот, на чорны памост, на канцы якога высіўся чорны слуп. Ад слупа ішлі прывінчаныя кольцамі ланцугі. Два каты сустрэлі Чэрнышэўскага: адзін зняў з яго фуражку, другі павесіў яму на грудзі чорную дошку з надпісам: «дзяржаўны злачынца». Чыноўнік прачытаў прыгавор: «Па ўказу яго імператарскага вялічаства...»

Спакойна слухаў Чэрнышэўскі гэты гнусны прыгавор і толькі час ад часу знімаў акуляры і праціраў іх ад дажджу пальцамі.

Але вось чытанне прыгавора скончылася. Чэрнышэўскага падвялі да ганебнага слупа і прыкавалі да яго ланцугамі. З чвэрць гадзіны стаяў прыкаваны да ганебнага слупа адзін з найвялікшых рускіх людзей. Ён спакойна, з ранейшай думай на твары глядзеў вакол. Царскім катам не прышлося радавацца.

Нарэшце, кат зняў з яго ланцугі, вывеў на сярэдзіну эшафота і пераламаў над яго галавой шпагу. Якаясьці жанчына кінула на эшафот букет кветак. Гэта была М. П. Міхаэліс — сястра Л. П. Шэлгуновай. Яе тут-жа арыштавалі. Чэрнышэўскага пасадзілі ў карэту і ўвезлі зноў у Петрапаўлаўскую крэпасць.

Толькі больш як праз поўвека пасля гэтага ганебнага пакарання народ мог адпомсціць за гэта паруганне над адным з лепшых рускіх людзей, буйнейшым вучоным, мысліцелем і палкім, адданым народу соцыялістам дамарксава перыяда.

Загінулі цэлыя пакаленні рэвалюцыянераў у пошуках сапраўднага шляху. Гэты шлях знойдзен быў пазней рэвалюцыйнымі марксістамі. Але шлях да рэвалюцыі пракладалі ў Расіі і вялікія асветнікі — Белінскі, Чэрнышэўскі, Дабралюбаў. «Тупыя зладзеі», прыкаваўшыя на чвэрць гадзіны Чэрнышэўскага да ганебнага слупа, былі скінуты рабочымі і сялянамі ў 1917 годзе пад кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна, якая заўсёды адносілася з найвялікшай павагай да Чэрнышэўскага.

***

Чэрнышэўскі нарадзіўся 11 (24) ліпеня 1828 года ў сям'і свяшчэнніка. Ён атрымаў спачатку хатнюю асвету і толькі 16-ці год уступіў у старшы клас семінарыі. Да гэтага часу ён быў начытанейшым чалавекам, ведаў мовы французскую, нямецкую, англійскую, польскую, лацінскую, грэчаскую і яўрэйскую, абучаўся нават персідскай мове.

У семінарыі ён здзіўляў усіх сваімі ведамі і выключна рэдкай памяццю, якая дазваляла яму цытаваць амаль даслоўна многае з прачытанага. Незвычайна скромны, ён слыў сярод навучаючыхся і навучаючых «краснай дзевіцай». Усе свае велізарныя здольнасці ён накіраваў на навуковыя заняткі. Бацькі хацелі, каб ён стаў свяшчэннікам, угаварвалі яго ўступіць у духоўную акадэмію. Але 18-гадовы юнак пайшоў ва ўніверсітэт, дзе стаў вывучаць гістарычныя навукі, мовазнаўства.

Гэта быў час, калі ў Расіі, пасля падаўлення паўстання дзекабрыстаў панавала ўдушаючая ўсякую свабодную мысль палітыка Нікалая І — Нікалая Палкіна, як яго празвалі. Царская Расія была «турмой народаў». Чэрнышэўскі зблізіўся з рэвалюцыйна настроенай моладдзю, якая захаплялася ў той час вучэннямі заходнееўрапейскіх соцыялістаў-утапістаў — Сен-Сімона, Шарля Фур'е, Роберта Оуэна і іншых.

Царскі ўрад Нікалая І жорстка праследваў усякія спробы стварэння рэвалюцыйных гурткоў. Адзін за адным растаптваліся расткі рэвалюцыйнай мыслі. Разгромлен быў гурток Петрашэўскага. Чэрнышэўскі востра перажываў усё гэта. Ён марыў аб тым, што Расія стане краінай свабоды, ён імкнуўся да гэтага. Будучы ва ўніверсітэце, ён стаў атэістам, рэспубліканцам і рэвалюцыянерам.

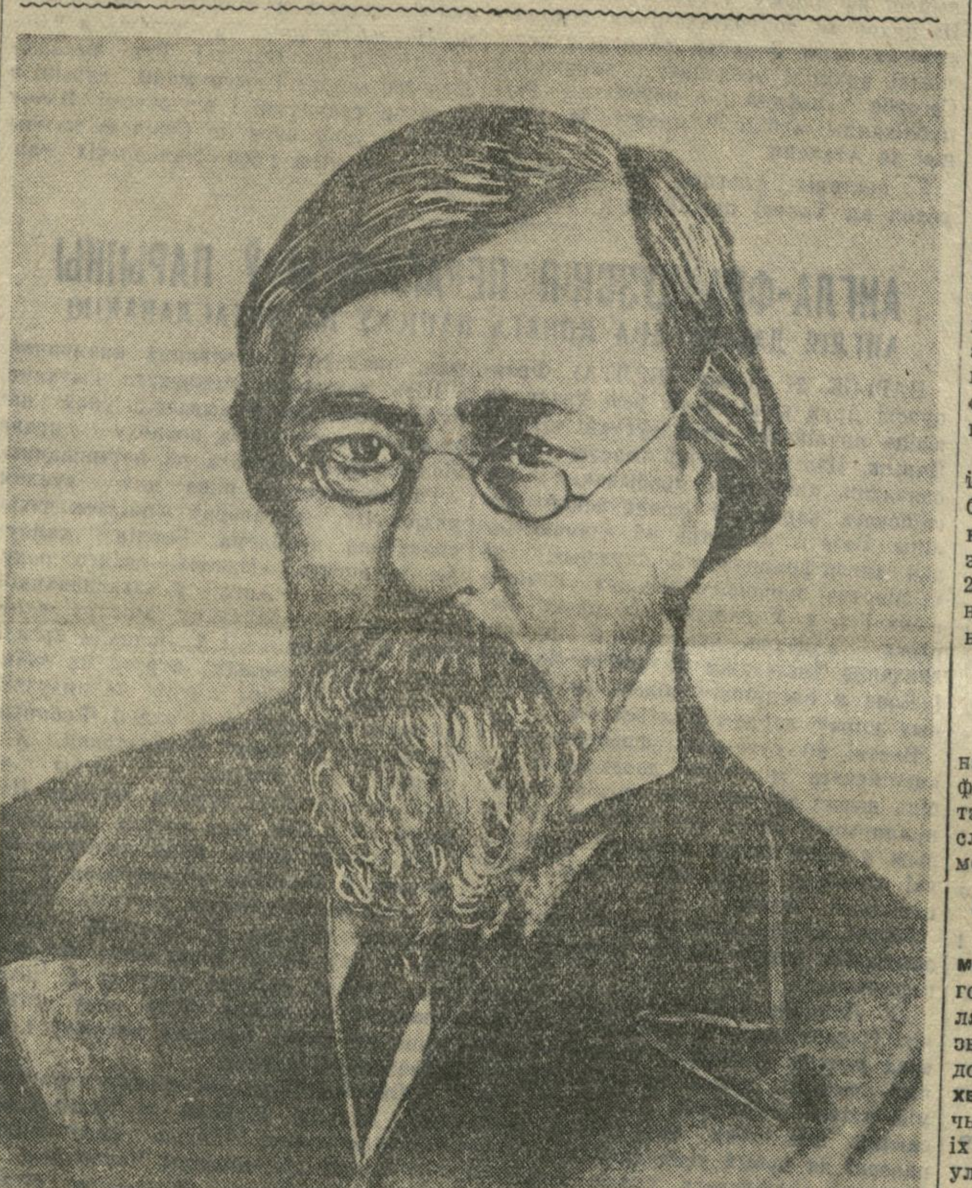

Нікалай Гаўрылавіч Чэрнышэўскі.

У сваім дзённіку ў верасні 1848 г. у сувязі з рэвалюцыйнымі падзеямі ў Еўропе ён запісвае, што ён «чырвоны рэспубліканец», што ён за такую рэспубліку, якая забяспечвала-б сапраўдную роўнасць людзей і знішчыла-б эксплаатацыю аднаго класа другім, каб **«адзін клас не смактаў кроў другога»**. Стаўшы рэспубліканцам, ён імкнуўся да пагібелі манархіі: «Загінь, чым хутчэй, тым лепш»,— запісвае ён у дзённіку, прычым Чэрнышэўскі лічыў, што новая ўлада павінна перайсці «ў рукі самага ніжэйшага і шматлікага класа — земляробы + падзёншчыкі + рабочыя». Толькі такі ўрад, пісаў Чэрнышэўскі, можа забяспечыць абарону інтарэсаў працоўных мас.

На 26-м годзе жыцця Чэрнышэўскі пачаў сваю работу спачатку ў «Отечественных записках», затым у журнале «Современник», — самым прагрэсіўным органе, у якім працавалі Дабралюбаў, Некрасаў, Салтыкоў-Шчэдрын. У «Современнике» Чэрнышэўскі працаваў аж да свайго арышту ў 1862 годзе.

Журнал «Современник» меў велізарны ўплыў на перадавую частку Расіі. Гэта была трыбуна, з якой таленавіцейшыя пісьменнікі Чэрнышэўскі, Дабралюбаў, Салтыкоў-Шчэдрын, таленавітыя паэты Некрасаў, Міхайлаў, Курачкін, бічавалі гнусныя прыгонніцкія парадкі царскага самадзяржаўя і балбатню лібералаў, выхоўвалі дэмакратызм і непрымірымыя адносіны да прыгонніцтва і іншых праяўленняў гнуснага рэжыма нікалаеўскай манархіі. У журнале выкладаліся соцыялістычныя вучэнні Заходняй Еўропы і давалася спачувальная ацэнка рэвалюцыйнага руху. Чэрнышэўскі быў майстрам публіцыстыкі: здаецца, няма такой галіны, у якой ён не праявіў-бы найглыбейшых пазнанняў, начытанасці. Гісторыя, філасофія, палітычная эканомія, мастацтва — усё гэта было баявой зброяй асветніка Чэрнышэўскага.

У галіне філасофіі ён быў прыхільнікам Фейербаха, але пайшоў далей Фейербаха, і Ленін у сваёй кнізе «Матэрыялізм і эмпірыякрытыцызм» (т. XIII, стар. 293—295) пісаў: «Чэрнышэўскі — адзіны сапраўды вялікі рускі пісьменнік, які змог з 50-х гадоў аж да 88-га года астацца на ўзроўні цэльнага філасофскага матэрыялізма і адкінуць жалкую бязглуздзіцу неоканціянцаў, пазіцівістаў, махістаў і іншых блытанікаў. Але Чэрнышэўскі не змог, правільней: не мог, у сілу адсталасці рускага жыцця, узняцца да дыялектычнага матэрыялізма Маркса і Энгельса».

Чэрнышэўскі ў сваіх артыкулах аб літаратуры прадаўжаў работу свайго таленавітага папярэдніка В. Г. Белінскага ў абарону рэалізма. Артыкулы аб літаратуры Чэрнышэўскі ператварыў у баявую крытыку рэакцыйных бакоў жыцця нікалаеўскай эпохі.

Уся кіпучая дзейнасць Чэрнышэўскага гэтага перыяда накіравана на барацьбу за вызваленне сялян. Але Чэрнышэўскі быў супроць той карыкатуры на вызваленне, якое праектавалі чыноўнікі і лібералы, якія баяліся больш за ўсё, каб не пацярпелі інтарэсы памешчыкаў, каб народ не вызваліў сам сябе знізу. Бліскучую характарыстыку поглядаў Чэрнышэўскага на вызваленне сялян мы знаходзім у Леніна.

«Чэрнышэўскі, — пісаў Ленін, — быў соцыялістам-утапістам, які марыў аб пераходзе да соцыялізма праз старую, паўфеадальную, сялянскую абшчыну, які не бачыў і не мог у 60-х гадах прайшоўшага стагоддзя бачыць, што толькі развіццё капіталізма і пралетарыята здольна стварыць матэрыяльныя ўмовы і грамадскую сілу для ажыццяўлення соцыялізма. Але Чэрнышэўскі быў не толькі соцыялістам-утапістам. Ён быў таксама рэвалюцыйным дэмакратам, ён умеў уплываць на ўсе палітычныя падзеі яго эпохі ў рэвалюцыйным духу, праводзячы — праз перашкоды і рагаткі цэнзуры — ідэю сялянскай рэвалюцыі, ідэю барацьбы мас за звяржэнне ўсіх старых улад. «Сялянскую рэформу» 61-га года, якую лібералы спачатку падфарбоўвалі, а потым нават праслаўлялі, ён назваў **мерзасцю,** бо ён ясна бачыў яе прыгонніцкі характар, ясна бачыў, што сялян абдзіраюць пп. ліберальныя вызваленцы, як ліпку. Лібералаў 60-х гадоў Чэрнышэўскі назваў **«балбатунамі, хвастунамі і дурачком»**, бо ён ясна бачыў іх баязлівасць перад рэвалюцыяй, іх бесхарактарнасць і халопства перад уладу маючымі». (Ленін, «Сялянская рэформа» і пралетарска-сялянская рэволюцыя», т. XV, стар. 144).

Гэтыя адносіны Чэрнышэўскага да ролі сялянскай абшчыны, захаванне якой ён лічыў неабходным для пераходу да соцыялізма, вылучылі Чэрнышэўскага ў якасці роданачальніка рэвалюцыйнага народніцтва. Аднак, Чэрнышэўскі стаяў на цэлую галаву вышэй, бачыў на дзесяцігоддзі далей сваіх вучняў-народнікаў. Чэрнышэўскі не бачыў нічога добрага ад рэформы 1861 года і лічыў немінучай сялянскую рэвалюцыю для сапраўднага вызвалення сялянства. У 1863 годзе ён склаў адозву «Да барскіх сялян» і пракламацыю «Да раскольнікаў». У адозве «Да барскіх сялян» Чэрнышэўскі заклікаў сялян да рэвалюцыі, да адабрання ў памешчыкаў усёй зямлі, да звяржэння ўлады цара.

Арыштаваны па даносу адстаўнога карнета Всевалада Кастамарава, выдаўшага перад тым жандарам паэта-рэвалюцыянера Міхайлава, сасланага на катаргу, Чэрнышэўскі быў пасаджан у Петрапаўлаўскую крэпасць. У крэпасці ён напісаў выдатны свой раман «Что делать?», на ідэях якога выхоўваліся рэвалюцыянеры 60—70 гадоў. Раман гэты аказаў велізарны ўплыў на ўсю рускую літаратуру і на ўсё развіццё рэвалюцыйнай мыслі ў Расіі.

Чэрнышэўскі быў прыгаворан да 14 год катаржных работ з пасяленнем назаўсёды ў Сібіры «за злоўмыснасць да ніспрavяржэння існуючага парадку, за прыняцце мер да абурэння і за напісанне абураючай адозвы да барскіх сялян, за перадачу онай для надрукавання ў мэтах распаўсюджвання». На гэтым гнусным, злачынным прыгаворы цар 7 красавіка 1863 года, праз 17 месяцаў пасля арышту, налажыў рэзалюцыю: «Быть по сему». За выдачу Чэрнышэўскага Кастамараў атрымаў ад жандараў 1 тысячу рублёў.

«Прометеем на скале» празваў Чэрнышэўскага Г. В. Плеханаў. І ён сапраўды быў такім Праметэем рускай рэвалюцыі. Ён перанёс пакутлівае жыццё ў Кадае, у адной з катаржных турмаў Нерчынскай горнай акругі, а затым там-жа, у Александраўскім заводзе. Але і тут ні на адну мінуту не спынялася працаваць мысль Чэрнышэўскага. Ён не раскайваўся.

Калі скончыўся тэрмін катаргі, скарочаны яму напалову пры зацвярджэнні прыгавора, Іркуцкі генерал-губернатар Корсакаў запытаў, як быць з Чэрнышэўскім. Шэф жандараў Шувалаў зрабіў прадстаўленне цару аб працягненні тэрміна пакарання Чэрнышэўскаму. Цар напісаў «выканаць», і 8 снежня 1871 года, пасля 16 месяцаў чакання, Чэрнышэўскага ў суправаджэнні жандарскага афіцэра і двух жандараў адправілі на крайнюю поўнач, у Вілюйск, у Якуціі.

Двойчы прыяцелі Чэрнышэўскага прабавалі арганізоўваць пабег. Першая спроба была зроблена Германам Лапаціным у 1872 годзе. Другая спроба — Іпалітам Мышкіным, які дабраўся да самага Вілюйска. І Лапацін, і Мышкін былі арыштаваны.

Ні катарга, ні зняволенне ў Вілюйску не зламілі Чэрнышэўскага. Калі царскія чыноўнікі ў асобе ад'ютанта—генерал-губернатара Віннікава прапанавалі Чэрнышэўскаму напісаць цару просьбу аб памілаванні, Чэрнышэўскі адказаў: «Дзякую. Але ці бачыце, у чым-жа я павінен прасіць памілавання?... Мне здаецца, што я саслан толькі таму, што мая галава і галава шэфа жандараў Шувалава пабудаваны на розны манер, — аб гэтым ці можна прасіць памілавання? Дзякую вам за працу... Ад падачы прашэння я станоўча адмаўляюся».

На пісьмовай прапанове падаць просьбу аб памілаванні Чэрнышэўскі напісаў: «Чытаў. Ад падачы прашэння адмаўляюся. Нікалай Чэрнышэўскі».

Чэрнышэўскі перажыў цароў Нікалая І і Александра ІІ. Толькі 21 жніўня 1883 года, праз 21 год пасля арышту, з'явіліся ў Вілюйск жандары і ўвезлі Чэрнышэўскага, даставіўшы яго ў Астрахань пад гласны нагляд паліцыі. Але гэта была цень ранейшага Чэрнышэўскага. Ён аставаўся непрымірымым у адносінах да царызма, сілы-ж яго былі надломлены.

Жыццё Чэрнышэўскага ўжо ўгасала. Незадоўга да смерці яму дазволілі пераехаць у Саратаў. У ноч на 16 (29) кастрычніка 1889 года Нікалай Гаўрылавіч Чэрнышэўскі памёр.

Так скончыў сваё жыццё вялікі пісьменнік-рэвалюцыянер, да якога геній пралетарскай рэвалюцыі Уладзімір Ільіч Ленін адносіўся з выключнай павагай.

З любоўю ўспамінае совецкі народ вялікага рэвалюцыйнага дэмакрата Нікалая Гаўрылавіча Чэрнышэўскага, які аддаў сваё жыццё справе вызвалення працоўных мас, які ўвайшоў у гісторыю чалавецтва непаміраючым вобразам барацьбіта за соцыялізм.

ЖЫЦЦЁ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ

КОМСАМОЛЬЦЫ АДНОЙ ВАЕННАЙ ЧАСЦІ

* * *

ВЫДАТНЫЯ СТРАЛКІ, ЛІХІЯ КАВАЛЕРЫСТЫ

Наша падраздзяленне моцна заняло першае месца ў часці па ўсіх паказальніках баявой і палітычнай вучобы. Гэта забяспечана шырока разгорнутым сацыялістычным спаборніцтвам, якім ахоплены ўсе байцы і камандзіры. Застрэльшчыкамі і арганізатарамі спаборніцтва з'яўляюцца камсамольцы. Яны — перадавікі на ўсіх участках баявой вучобы, усюды і ва ўсім паказваюць прыклад.

Былы рабочы соўгаса тав. Раманаў у Чырвонай Арміі стаў выдатным камандзірам. Ён добра рубіць, ліха джыгітуе, метка страляе з вінтоўкі і кулямёта, добра разбіраецца ў палітычных пытаннях. Свае веды ён настойліва перадае байцам. У яго аддзяленні многа выдатнікаў, яны па-таварыску дапамагаюць адстаючым дагнаць перадавікоў, забяспечваць агульны высокі ўзровень баявой і палітычнай падрыхтоўкі.

Камсамольцы Бембееў, Даваеў, Бесхееў, Бамбышаў — лепшыя стралкі ў часці. Як-бы далёка не з'явілася цэль, як-бы хутка яна не рухалася, не мінуць іх трапныя кулі.

Калі патрэбна непрыкметна прабрацца праз палявыя каравулы «працішніка», калі патрэбна сабраць вычарпальныя даныя аб яго агнявых кропках, аб размяшчэнні сіл, ці аб накіраванні руху, камандзір падраздзялення пасылае камсамольца Дорджыева. Хітры ён, хітра ён зможа абыйсці дазорных, прабрацца ў самае размяшчэнне «працішніка». Выканаць любое заданне яму не перашкаджае ні цемра ночы, ні непагода, ні буран. І днём і ночу ён не страціць арыентыроўкі на мясцовасці.

Камсамолец Очыраў у Чырвонай Арміі стаў добрым прапагандыстам. Ён грунтоўна падрыхтоўвае палітзаняткі. За падрыхтоўку групы атрымаў падзяку ад камандавання часці.

З кожным днём расце наша камсамольская арганізацыя. Як рады выдатнікаў папаўняюцца за лік перадавой моладзі, праверанай на жывой практычнай рабоце. У рады Ленінскага камсамола прыняты тт. Садкуеў, Гаўшукоў, Лідж..., Бесхомджыеў і іншыя таварышы. Гэта выдатнікі баявой вучобы. Нядалёка той дзень, калі ў нас будуць цалкам камсамольскія падраздзяленні.

Чатырох усебакова правераных таварышоў камсамольская арганізацыя рэкамендавала ў рады большэвіцкай партыі.

Поспех работы камсамольцаў вызначаецца добра пастаўленай масава-палітычнай работай. Рэгулярна праходзяць заняцці школ камсамольскай асветы, іх, апрача камсамольцаў, наведвае і несаюзная моладзь. З таварышоў, якія рыхтуюцца ўступіць у камсамол, і з новаўступіўшых арганізавана група па вывучэнню праграмы і статута ВЛКСМ. Усе камсамольцы ахоплены тымі ці іншымі відамі палітычнай вучобы. Усе беспярэрвына растуць палітычна. Штодзённа бываюць палітычныя інфармацыі, апрача таго, кожны дзень у групах байцоў праходзяць гутаркі на разнастайныя тэмы міжнароднай і ўнутранай палітыкі, а таксама калектыўныя чыткі газет.

Велізарны ўздым выклікаў зварот маладых стаханаўцаў аўтазавода імя Сталіна. Камсамольская і несаюзная моладзь падраздзялення сустрэла дзень слаўнага юбілея Ленінскага камсамола вялікім калектыўным падарункам — яны замацуюць пяршынства ў баявой і палітычнай падрыхтоўцы, выхаваюць новыя рады выдатнікаў баявой вучобы.

Намеснік палітрука МАНДЖЫЕЎ.
Сакратар прэзідыума камсамольскай арганізацыі ХАЛЯЎКІН.

НА ПРЫВАЛЕ. Агітатар тав. Г. І. Корчын гутарыць з байцамі на тэму аб міжнародным становішчы. (Часць, якой камандуе маёр Дабравольскі). Фото С. Грына.

ПАМОЧНІКІ КАМІСАРА

Палкавы камісар Г. Я. МАНДРЫК

* * *

У асобе комсамольцаў, вылучаных на пасады намеснікаў і памочнікаў палітрукоў, наша часць атрымала моцнае папаўненне маладых палітработнікаў, беззаветна адданых справе партыі Леніна—Сталіна, палкіх патрыётаў сваёй соцыялістычнай радзімы.

Партыйная арганізацыя, комсамол часці вылучылі на палітработу многа комсамольцаў і ні ў адным з вылучаных яны не памыліліся. Усе вылучаныя таварышы добра спраўляюцца са сваімі абавязкамі, кожны дзень прыносяць новыя і новыя доказы іх сапраўды большэвіцкай работы. Першая і рашаючая ўмова поспеху ў іх рабоце — гэта тое, што яны моцна звязаны з байцамі і камандзірамі, жывуць іх жыццём, умеюць правільна даводзіць праўдзівае большэвіцкае слова да свядомасці байцоў, умеюць адказваць на ўсе ўзнікаючыя ў байцоў пытанні.

Памочнікам палітрука вылучан актыўны комсамолец тав. Казіміраў. З першых дзён работы ён паказаў сябе чулым, клапатлівым да таварышоў і добрым палітычным кіраўніком, умеючым знаходзіць тэмы для жывых цікавых гутарак, павышаючых палітычны ўзровень байца. Ен умела дапамагае таварышам разабрацца ва ўсіх узнікаючых у іх пытаннях, умее арганізаваць калектыўную чытку цікавага артыкула ў газеце.

Да яго ідуць з самымі рознастайнымі пытаннямі і заўсёды атрымліваюць вычарпальны адказ. Бывае, тав. Казіміраў не здолее адразу адказаць на заданае пытанне. Тады ён запісвае яго, ідзе да палітрука, ідзе да камісара — знойдзе адказ і абавязкова давядзе яго да байцоў. Энергіі у тав. Казімірава—непачаты край. Ен нястомны на тактычных вучэннях. Пасля доўгіх пераходаў умее захаваць усю сваю жыццерадаснасць. Жартамі, задорнымі песнямі ён усяляе бадзёрасць стомленым, сее вакол сябе атмасферу бадзёрасці і жыццерадаснасці.

Ен адзін з першых запявал у палку, добры арганізатар баявой чырвонаармейскай самадзейнасці.

Казіміраў завёў парадак: штодзенна правяраць, ці ўсе байцы атрымалі і чыталі газету. Спачатку некаторыя таварышы адгаварваліся занятасцю, цяпер кожны лічыць абавязковым пачытаць газету. Казіміраў прывіў цікаўнасць у байцоў.

Адным з вялікіх станоўчых вынікаў яго работы з'яўляецца тое, што ён сам на жывой, практычнай рабоце, у цесным абшчэнні з байцамі нязмерна вырас палітычна, набыў шмат адразняльных рыс большэвіка-агітатара. Гэта робіць яго выдатным палітработнікам, ваяўнічым маладым большэвіком, здольным ажыццяўляць задачы большэвізацыі Чырвонай Арміі.

Намеснік палітрука Манджыеў за кароткі, параўнаўча, час работы здолеў дабіцца поўнага ахопу ўсіх байцоў і камандзіраў падраздзялення соцыялістычным спаборніцтвам. Падраздзяленне, у якім ён працуе, першае ў часці і гэта таму, што ў асобе маладога энергічнага палітработніка камандзір падраздзялення атрымаў выдатнага памочніка, палітычна забяспечваючага выкананне плана баявой і палітычнай вучобы. Манджыеў асабістым прыкладам паказвае, як кожны верны сын радзімы павінен несці ганаровы абавязак грамадзяніна СССР — воінскую службу ў Чырвонай Арміі. Беручы прыклад са свайго палітычнага кіраўніка, знаходзячы ў яго моцную падтрымку сваёй ініцыятывы, байцы робяць цуды, перавыконваючы нарматывы баявой падрыхтоўкі.

Увесь склад падраздзялення заўсёды ў курсе палітычных падзей, жыве актыўным палітычным жыццём. І ў гэтым таксама велізарная заслуга комсамольца Манджыева. Партыйная арганізацыя часці заслужана ацаніла яго работу, прыняўшы маладога непартыйнага большэвіка ў рады большэвіцкай партыі.

Нельга не ўспамянуць аб намесніку палітрука Улакчынаве. Гэта здольны палітработнік, баявы праваднік лозунгаў партыі і масу байцоў. Якая-б работа яму ні даручалася, яна бывае выканана добрасумленна і ў тэрмін. І гэту сваю выканальнасць, акуратнасць, арганізаванасць, калі можна так выразіцца, ён сістэматычна прывівае байцам падраздзялення. Яму даверана кіраўніцтва комсамольскай палітшколай. Гэта школа выходзіць на ўзровень лепшых у часці. Сярод яе слухачоў няма адстаючых таварышоў. Яўка на заняткі заўсёды поўная. Калі той або іншы таварыш, выконваючы службовы абавязак, не наведае заняткі, Улакчынаў знойдзе час пагутарыць з ім, дапамагчы засвоіць пройдзеную на занятках тэму.

Таварышы Казіміраў, Манджыеў, Улакчынаў аб'ядноўваюць у сабе тыповыя рысы новага атрада палітработнікаў Чырвонай Арміі з маладых совецкіх патрыётаў-комсамольцаў, бязмежную адданасць большэвіцкай партыі, гатоўнасць самаадданa служыць народу і бязлітасна знішчаць ворагаў радзімы, ворагаў соцыялізма. Намеснікі палітрукоў паказваюць выдатныя ўзоры барацьбы за жалезную вайсковую дысцыпліну.

Усе намеснікі і памочнікі палітрукоў —апора ў рабоце камісара часці, яго моцныя памочнікі. Сваёй работай яны стварылі сабе вялікі аўтарытэт у чырвонаармейскай масе. Гэты аўтарытэт— вынік авангарднай ролі маладых палітработнікаў у баявой і палітычнай падрыхтоўцы. Ведучы адказную работу, усе яны захоўваюць за сабой званне выдатнікаў баявой і палітычнай падрыхтоўкі. Нашы намеснікі палітрукоў — гэта лепшыя ў палку стралкі, гэта выдатныя кавалерысты, гэта хітрыя і адважныя разведчыкі. Нашы намеснікі палітрукоў агітуюць асабістым прыкладам, асабістым паказам, а гэта самы дзейсны метад выхавання, самы надзейны сродак цягнуць за сабой байцоў.

Малады атрад палітработнікаў з гонарам апраўдвае аказанае яму давер'е, яшчэ мацней, яшчэ неразрыўней згуртоўвае байцоў і камандзіраў Чырвонай Арміі вакол большэвіцкай партыі, вакол слаўнага маршала краіны соцыялізма вялікага Сталіна.

ШКОЛА ПАЛІТЫЧНАГА ВЫХАВАННЯ

Армейскі комсамол для мяне быў вялікай палітычнай школай. Працуючы сярод комсамольцаў, я беспярапынна рос, выхоўваючы ў сябе якасці большэвіка-палітработніка. У 1935 годзе я прыбыў у часць радавым комсамольцам, а зараз—палітрук, вылучан на пост кіраўніка прапагандысцкай работы ў часці. Пры дапамозе камісара палка і партыйнай арганізацыі я навучыўся працаваць над сабой, усебакова развіваць свае веды, узбагачаць свой палітычны ўзровень марксісцка-ленінскай тэорыяй. Такі нябачаны рост можна прадэманстраваць на радзе іншых комсамольцаў, цяпер членаў большэвіцкай партыі, якія вылучаны на адказныя партыйна-палітычныя пасты. Тав. Казакоў у армейскім комсамоле з радавых байцоў вырас да палітрука падраздзялення. Тав. Калімулін зараз таксама палітрук. Усяго тры годы назад ён прышоў у рады Чырвонай Арміі радавым чырвонаармейцам.

Велізарнай палітычнай школай для многіх з нас — палітработнікаў Чырвонай Арміі — быў армейскі комсамол, які выхоўвае тысячы маладых рабочых і калгаснікаў стойкімі патрыётамі сваёй соцыялістычнай радзімы, бязмежна аддадымі справе партыі Леніна—Сталіна. **Палітрук А. І. КОТАР.**

* * *

АБ НАШЫМ НАМЕСНІКУ ПАЛІТРУКА

Зусім нядаўна, 3—4 месяцы назад, я быў самым адстаючым байцом падраздзялення. Не ладзілася ў мяне ні з стральбой, ні з коннай падрыхтоўкай, а асабліва я адставаў у палітпадрыхтоўцы. Запытае групавод на палітзанятках што-небудзь — маўчу. І разумею, другі раз, аб чым гутарка ідзе, а выкласці свае думкі не магу. Тав. Мармілава—намесніка палітрука — зацікавіла, чым тлумачыцца маё адставанне. Аднойчы вечарам сяджу ў інтэрнаце. Падыходзіць да мяне тав. Мармілаў. Быццам знянацку запытаў нешта. Я адказаў. Завязалася гутарка.

— Скажыце, — пытае нам. палітрука проста, па-таварыску, — чым тлумачыцца ваша адставанне? Што перашкаджае вам стаць такім, як усе байцы? Разгаварыліся мы. Гавару яму, што жонка дапамогі просіць — высяляюць яе і старушку-маці з пакоя. Мае пісьмы не дапамагаюць. Чыноўнікі з жыллёвага аддзела не даюць спакойна жыць сям'і.

— Гэту справу наладзіць можна, — гаворыць тав. Мармілаў.—Я ёю займуся. Заклічам да парадку каго належыць. На гэтым і скончылася першая гутарка.

Праз некалькі дзён атрымліваю пісьмо з дому — наладзілася справа, пакінулі турбаваць сям'ю.

Вось, думаю, малайчына наш намеснік палітрука. У мяне зусім іншы настрой з'явіўся. Задумаўся я над тым, як дагнаць таварышоў. І зноў на дапамогу прышоў тав. Мармілаў. Кожны дзень ён знаходзіў час пагутарыць са мной душэўна, па-таварыску. Яго парады дапамаглі мне стаць добрым стралком і коннікам. Дружба наша з ім мацнела з кожным днём. І вось яе вынік — я выдатнік баявой вучобы і астануся ім. Нядаўна мяне прынялі ў рады Ленінскага комсамола. Сваім ростам я абавязан чуламу таварышу і кіраўніку, які ўмацаваў ва мне пачуццё ўпэўненасці ў свае сілы, імкненне з гонарам выконваць свяшчэнны абавязак грамадзяніна СССР.

Чырвонаармеец В. Ф. ЕЎДАКІМАЎ.

*

Наш намеснік палітрука — першы баец у падраздзяленні. Ен добра страляе, ліха джыгітуе, рубіць, бярэ перашкоды, — ён добры разведчык. Словам, няма галіны баявой падрыхтоўкі, дзе-б ён не быў перадавіком. Іншы раз здзіўляешся — адкуль у тав. Марміліва столькі жывасці, столькі кіпучай энергіі? Заўсёды ў яго можна атрымаць адказ на любое пытанне. Я не памятаю выпадку, каб хто-небудзь з чырвонаармейцаў астаўся незадаволеным яго тлумачэннямі. Ен і сам арганізоўвае выдатныя гутаркі і ўмела прыцягвае іншых комсамольцаў і несаюзную моладзь да палітычнай работы сярод байцоў. Іменна яму некалькі таварышоў абавязаны сваім палітычным ростам.

З свайго намесніка палітрука мы бярэм прыклад. Вучымся ў яго комсамольскай страснасці ў рабоце, чэрпаем сілу па-большэвіцку перамагаць цяжкасці ў рабоце.

Чырвонаармеец А. Н. МАЛАФЕЕЎ.

МАЛАДЫЯ БОЛЬШЭВІКІ

Восенню 1932 года Якава Засятка — стрэлачніка невялікай чыгуначнай станцыі ў Краснадарскім краі—прызвалі ў рады Чырвонай Арміі. Гэта было выкананнем даўно затоенай ім мары.

У палку Засятка накіравалі ў школу. З рэдкай упорнасцю і настойлівасцю ён заняўся вывучэннем складанай машыны — кулямёта. Яму нехапала вучэбных гадзін. Вечары, калі ў ленінскім кутку галасіста спяваў гармонік і задорна звінелі песні таварышоў, Засятка часта праводзіў ля вучэбнага кулямёта, пасцігаючы ўсе дэталі яго будовы.

На першай-жа баявой стральбе ён даў выдатныя вынікі. Поспех не ўскружыў галавы маладога кулямётчыка. Ен не закінуў трэніроўку, прадаўжаў таксама настойліва шукаць і знаходзіць новыя метады стральбы, якія забяспечвалі-б заўсёды выдатны вынік. З радавога кулямётчыка Засятка хутка вырас у камандзіра, добра валодаючага майстэрствам баявога і палітычнага выхавання байцоў.

Галоўнае ў яго метадзе — асабісты паказ. Ен скупы на словы, калі патрэбна растлумачыць байцам, што патрабуецца ад добрага кулямётчыка. У такіх выпадках ён падыходзіць да кулямёта і гаворыць:—Глядзіце.

Хутка наводзіць кулямёт і страляе.

— Ідзем паглядзім, як размясціліся кулі.

Байцы ідуць да мішэні і бачаць, як трэба страляць. Кулі пакінулі след у самым цэнтры мішэні.

Тут-жа, ля мішэні, тав. Засятка растлумачвае, як ён стаў снайперам-кулямётчыкам, дае парады, з чаго распачаць вучобу.

Ад майстэрскага кулямётчыка патрабуецца надзвычай хутка ізгатовіцца да стральбы. У долі секунды трэба ўзняць стойку прыцэла, адкрапіць механізмы наводкі, заняць правільнае палажэнне за кулямётам. Доўга і ўпорна патрэбна адпрацоўваць чоткасць выканання кожнага руху.

Быў час, калі ў падраздзяленні лічылі, што нормы, паложаныя на ізгатоўку кулямёта — межы магчымага. Камандзір падраздзялення лейтэнант Засятка асабістым прыкладам даказаў, што гэта не так. Ен першым скараціў норму амаль напалову. Следам за ім яе скарацілі ўсе кулямётчыкі.

Лейтэнант Засятка не толькі снайпер-кулямётчык. Ен яшчэ і выдатны коннік. У ліхой рубцы і джыгітоўцы з ім супернічаюць нямногія і сваё майстэрства ён усё тым-жа выпрабаваным метадам — асабістым паказам — умела перадае байцам. Сярод байцоў яго падраздзялення няма адстаючых таварышоў. Комсамолец Засятка адхіліў самую магчымасць адставання байцоў. Ен выдатна ведае асаблівасці і здольнасці кожнага чырвонаармейца і малодшага камандзіра. А гэта дазваляе яму ў час падтрымаць таварыша, у час аказаць яму патрэбную дапамогу.

Ен не абмяжоўваецца сувяззю з байцамі ў службовы час. У вольны ад вучобы час яго заўсёды можна сустрэць у групе байцоў, як арганізатара калектыўнай чыткі цікавага артыкула ў газеце ці захапляючай гутаркі аб міжнародным становішчы, аб перамогах краіны соцыялізма.

Бесперапынна ўдасканальваючыся ў баявой і палітычнай падрыхтоўцы, прагна вывучае гісторыю і сучасны стан ваеннага майстэрства комсамолец Засятка — баявы і палітычны кіраўнік падраздзялення. Ен асабістым прыкладам паказвае, якім павінен быць комсамолец, як бязмежна і самаадданa патрэбна аддавацца справе, якая даручана партыяй і совецкай уладай. Вось далёка няпоўны партрэт маладога большэвіка, былога стрэлачніка, з радавых чырвонаармейцаў стаўшага лейтэнантам-выдатнікам Чырвонай Арміі.

***

Месца ля ручнога кулямёта заняў невысокага росту моцны стралок са знакамі адрознення малодшага камандзіра на пятліцах.

Далёка ўперадзе, сярод густой травы, з'явілася цэль. Праз некалькі секунд загрымелі выстралы. Цэль скрылася. Пяць куль выпусціў кулямёт, якім упраўляе комсамолец Пузянаў, пяць прабоін зрашацілі цэль.

Не горш страляе Пузянаў з вінтоўкі. Рухаючуюся цэль у 300 метрах ад агнявога рубяжа ён паражае першай куляй. У рэдкіх выпадках яму патрэбна паўтараць выстрал. Такога ўдасканалення калгасны табуншчык з Калмыцкай АССР дабіўся не толькі ў агнёвым майстэрстве. Ен не ўступіць лепшым коннікам часці ў майстэрстве кіравання канём. На ліхім скаку ён лёгка бярэ перашкоды, значна перавышаючыя ўстаноўленыя нормы. Цяжка ўзяць верх над ім ва ўменні смела джыгітаваць, у рубцы. Усё гэта — вынік яснага разумення свайго абавязку.

Пузянаў прышоў у Чырвоную Армію малапісьменным, слаба разбіраючымся ў палітычных пытаннях. Ен страсна жадаў залічэння ў школу малодшых камандзіраў, але гэтага, пры яго ведах зрабіць нельга было. Тады ён, забываючы аб адпачынку, узяўся за кнігі. З дапамогай больш падрыхтаваных таварышоў ён авалодаў пісьменнасцю на рускай мове, непазнавальна вырас палітычна, стаў адным з лепшых стралкоў падраздзялення.

Да Чырвонай Арміі Пузянаў у вочы не бачыў тапаграфічнай карты, а зараз, з дапамогай карты, ён заўсёды прывядзе падраздзяленне ва ўказанае месца. Некалькі месяцаў напружанай работы ўзнялі Пузянава на галаву вышэй таварышоў па падраздзяленню. За выдатную работу камандванне часці надало яму званне малодшага камандзіра і не памылілася. Аддзяленне Пузянава—адно з лепшых у палку. Першага мая, у дзень вялікага свята працоўных, ён, як адзін з пераможцаў у перадмайскім спаборніцтве, скакаў на рэзвым кані наперадзе часці, з горда развіваючымся над галавой, прастрэленым у схватках з ворагамі баявым сцягам.

Да дваццацігоддзя комсамола Батма Пузянаў рыхтуе свой падарунак. Усе байцы яго аддзялення будуць выдатнікамі баявой вучобы.

Былы камбайнер з Краснадарскага края Анатолій Кошкін таксама не канчаў школы малодшых камандзіраў, а зараз камандуе аддзяленнем і яшчэ як камандуе! Яго аддзяленне — вядучае ў падраздзяленні. Па ўсіх галінах вучобы яно дае рэкордныя паказальнікі. Большасць байцоў — выдатнікі, хутка увесь склад аддзялення будзе выдатнікамі. Складаную баявую тэхніку Кошкін вывучыў як камбайн, на якім працаваў. Гэта ў спецыяльнай падрыхтоўцы. А па стралковай — ніхто лепш яго ў падраздзяленні не зможа паразіць цэлі. Сакрэт сваіх поспехаў ён бачыць у тым, што яго аддзяленне выразна разумее, як патрэбны любімай радзіме байцы, у дасканаласці ведаючыя ваенную справу.

— Нас паслалі ў Чырвоную Армію,— гавораць чырвонаармейцы,—несці ганаровы абавязак грамадзяніна СССР і мы чэсна выконваем свой абавязак. У любую мінуту мы на варце, мы гатовы выканаць баявы загад, і гора ворагу, калі ён адважыцца выпрабаваць сілу любві байцоў і камандзіраў Чырвонай Арміі да сваёй радзімы-маці, іх адданасць партыі Леніна—Сталіна і вялікай справе вызвалення працоўных усяго свету.

***

Атака танкаў была нечаканай і імклівай. Галаўная машына атакоўвала ў лоб. Дзве другія ішлі пад рознымі курсавымі вугламі, імкнучыся, як у клешчах, раздавіць гармату. Абстаноўка патрабавала быстрых і рашучых дзеянняў. Наводчык Рыбалкін, як заўсёды, спакойна пачаў дзейнічаць механізмамі.

Першы снарад разарваўся ў некалькіх кроках ад галаўнога танка. Хмара пяску на некалькі імгненняў скрыла хутка імчаўшуюся машыну.

Другі выбух быў пад гусеніцамі машыны. Танк пахіснуўся і спыніў бег. Рыбалкін павярнуў дула гарматы насустрач другому танку. Зноў загрымелі выстралы і зноў танк, быццам спаткнуўшыся, пахіснуўся і стаў. Асталася справіцца з трэцім, што і адбылося.

Агнявая схватка прадаўжалася некалькі дзесяткаў секунд. Пераможцам вышаў гарматны разлік.

Гэта было на стрэльбішчы. Рыбалкін страляў па рухаючыхся макетах, якія замянялі танкі. Калі прыдзецца страляць па сапраўдных танках, ён будзе страляць не горш. Майстэрству выдатна навадзіць гармату ён навучыўся за кароткія месяцы прабывання ў арміі.

— Ці магло быць інакш, — заяўляе ён,—я-ж комсамолец, значыць усюды і ва ўсім павінен паказваць прыклад, апрача таго, ідучы ў армію, я абяцаў выдатна вучыцца, авалодаць баявой тэхнікай. Слова комсамольца—закон. Я ганаруся тым, што моцна трымаю яго.

***

Умовы гэтай стральбы асабліва складаныя. Патрэбна верхам на кані выскачыць на агнявы рубеж і прама з каня страляць па цэлі, размешчанай у 100 метрах. Трэба быць не толькі меткім стралком, але і фізічна сільным чалавекам і добрым коннікам, каб выканаць гэта практыкаванне. Комсамолец Пюрве Зурумхінаў выконвае яго адной куляй. Ці варта гаварыць аб іншых, менш складаных практыкаваннях?! Незалежна ад умоў, у якіх праходзіла стральба, яна выконваецца Зурумхінавым толькі выдатна. Свой вопыт ён ахвотна перадае таварышам, дапамагаючы і ім стаць такімі-ж, як ён, стралкамі. У коннай справе Зурумхінаў таксама адзін з першых. Па палітпадрыхтоўцы аб яго поспехах гаворыць той факт, што зусім нядаўна яго прызначылі памочнікам групавода палітзаняткаў. Вось чаму з такім аднадушшам сход байцоў і камандзіраў часці выбраў яго сваім дэпутатам на акруговы злёт выдатнікаў конніцы БВА.

Дзесяткі іншых комсамольцаў часці заслугоўваюць таго, каб аб іх рабоце ведала радзіма. Комсамольцы — сапраўдны залаты фонд часці. З іх радоў камандванне і партыйная арганізацыя штогод вылучае выдатнікаў на камандныя і палітычныя пасты. Комсамольская арганізацыя часці—магутны рэзерв партыйнай арганізацыі і яе верны памочнік у барацьбе за большэвізацыю радоў РСЧА.

Маладыя большэвікі — гэта ганаровае званне. Комсамольцы часці апраўдваюць яго сваімі справамі, самаадданай работай над умацаваннем баявой магутнасці Рабоча-Сялянскай Чырвонай Арміі. **П. ТУРСКІ.**

СКАРГІ ПРАЦОЎНЫХ АСТАЮЦЦА БЕЗ РЭАГАВАННЯ

Пастанова бюро ЦК КП(б)Б аб бяздушна-фармальных, антыпартыйных адносінах да разгляду скарг і заяў працоўных у Слуцкім раёне патрабуе ад кожнага партыйнага работніка, савецкага гаспадарніка, ад кожнай установы праяўлення найвялікшай увагі да запросаў і патрабаванняў працоўных. Гэтая пастанова з'яўляецца сур'ёзным папярэджаннем для ўсіх тых, хто дапускае бяздушныя, бюракратычныя адносіны да скарг працоўных.

Аднак у Менскім гарадскім савеце з гэтай пастановы бюро ЦК КП(б)Б вывадаў для сябе не зрабілі. У апараце горсовета і зараз марнуюцца сотні скарг, якія без усякага ўліку валяюцца ў запыленых папках. Ніхто з работнікаў апарата не цікавіцца іх лёсам.

За першую палову 1938 года ў горсовет паступіла 3.650 скарг. Многія з іх былі перададзены ў аддзелы. На гэтым справа і закончылася. Ніхто ў горсовеце не сочыць за тым, як выконваюцца прынятыя рашэнні прэзідыума горсовета па скаргах працоўных.

Ва ўсіх аддзелах пануе выключная цяганіна па разгляду скарг. Скаржнікі прастайваюць у горсовеце і яго аддзелах цэлымі суткамі, а талковага адказу на свае скаргі ніяк не могуць дабіцца. Сярод многіх неразгледжаных скарг ляжыць у горсовеце без усякага руху на працягу двух месяцаў заява работніцы фабрыкі «Чырвоны тэкстыльшчык» тав. Берташовай, прысланая з сакратарыята таварыша Сталіна.

Як «хутка» рэагуюць у горсовеце на скаргі працоўных, сведчыць наступны факт:

Жыхары Севернага завулка (25 чалавек) звярнуліся да тав Ванеева з просьбай аказаць садзейнічанне ва ўстаноўцы ў завулку калодзежа, бо ім прыходзіцца хадзіць за кілометр па ваду. На гэту заяву была накладзена рэзалюцыя тав. Ванеева: «Менводканалізацыі, тав. Белікаву. Праверыць і дакласці».

Гэта заява з рэзалюцыяй т. Ванеева, як і сотні іншых скарг, застрала ў нетрах канцылярыі горсовета і да тав. Белікава яна так і не дайшла. Сотні грамадзян, якія падалі заявы ў горсовет, чакаюць, спадзяюцца, што па іх скаргах будуць прыняты канкрэтныя меры. А калі яны звяртаюцца за вынікамі ў горсовет, то іх сустракаюць з такім запытаннем: «Чаго вы хочаце? Каму вы аддалі сваю скаргу?» І калі скаржнік не можа назваць прозвішча чалавека, якому ён уручыў скаргу, то яму гавораць: «Калі вы не ведаеце, адкуль-жа нам ведаць? Напішыце другую заяву».

Грамадзянка Стэркіна А. 10 месяцаў таму назад падала заяву аб тым, што яе кватэры пагражае абвал. Яе заяву ў горсовеце згубілі, а праз 10 месяцаў чыноўнікі з горсовета параілі падаць другую заяву. 10 месяцаў мытарстваў і хаджэння па канцылярыях горсовета так ні к чаму і не прывялі.

Не лепш абстаіць справа і з разглядам скарг працоўных у горкомгасе і ў горжылкіраўніцтве. У горкомгасе (загадчык тав. Ліберзон) ніякага ўчоту скарг працоўных не вядзецца. Устанавіць колькасць паступіўшых скарг не прадстаўляецца ніякай магчымасці. У горжылкіраўніцтве (начальнік тав. Тмур), па недакладных даных, за 1938 год паступіла 1.186 заяў і скарг працоўных, з іх разгледжана толькі 200, 163 перасланы ў райжылкіраўніцтвы, туды-ж перададзены тысячы неразгледжаных скарг, паступіўшых яшчэ ў 1937 годзе. Астатнія скаргі, паступіўшыя ў 1938 годзе, раздадзены на рукі работнікам: Націсу, Царфіну, Машкаўцану і інш., якімі больш 200 скарг згублена. Апрача гэтага каля 60 скарг лічыцца за Аксельродам і Кульвасам, якія даўно ўжо звольнены з работы.

У такім-жа становішчы знаходзіцца справа з разглядам скарг і ў астатніх аддзелах горсовета.

У гарана з пачатку 1938 года паступіла 162 заявы, з іх 95 да гэтага часу не разгледжана. Улік паступаючых скарг пастаўлен дрэнна. Разгляд іх перадан тэхнічнаму сакратару, а адказныя работнікі скарг не чытаюць.

Адным з галоўных віноўнікаў цяганіны і бюракратычных адносін да разгляду скарг працоўных у горсовеце з'яўляецца яго адказны сакратар тав. Казлоўскі. У мінулым годзе прэзідыумам ЦВК СССР яму была вынесена вымова за бяздушныя адносіны да скарг працоўных. Аднак і пасля гэтага нічога не змянілася. Тав. Казлоўскі працягвае свае антыпартыйныя адносіны да гэтай важнейшай справы.

Партыя і таварыш Сталін заўсёды вучылі і вучаць нас чула адносіцца да скарг працоўных і хутка рэагаваць на іх. У горсовеце-ж гэтага не зразумелі. На прыём скарг працоўных і наведвальнікаў пастаўлен бяздушны чыноўнік Крэйзбург, які згубіў не адзін дзесятак скарг працоўных.

Таварыш Ванееў вельмі многа прымае наведвальнікаў, разглядае скаргі, піша рэзалюцыі, распараджэнні, але ён не правярае, як гэтыя рэзалюцыі выконваюцца.

Г. ГУБЛЕР, М. РЫПІНСКІ.

Усебеларуская плодагародная селекцыйная станцыя ў Менску вывела новы сорт вішні «Сеянец № 1», якая адрозніваецца высокай устойлівасцю, раннім высціяваннем і вялікай ураджайнасцю, перавышаючай у чатыры разы ўраджай мясцовай вішні. НА ЗДЫМКУ: лабарантка тав. Е. В. Емельянава за зборам ураджаю вішні новага сорту.

Фото Агранава (СФ).

ПЕРАД ПРЫЗЫВАМ У ЧЫРВОНУЮ АРМІЮ

На многіх прадпрыемствах Менска разгарнулася актыўная падрыхтоўка да прызыву. Створана многа гурткоў па падрыхтоўцы дапрызыўнікаў да здачы норм на значкі «Варашылаўскі стралок», ГПА, ППХА.

На станкабудаўнічым заводзе імя Кірава 11 дапрызыўнікаў здалі нормы на значок варашылаўскага стралка першай ступені і 12 чалавек — на значок ГПА. Зараз на заводзе здаюць нормы на абаронныя значкі яшчэ 38 чалавек.

59 дапрызыўнікаў менскага трампарка здалі нормы на значкі ППХА, ГСА і варашылаўскага стралка.

Многія з дапрызыўнікаў Менска працавалі агітатарамі і прапагандыстамі ў часе выбарчай кампаніі. Дапрызыўнік завода «Бальшэвік» тав. Шчуцкі працаваў намеснікам старшыні ўчастковай выбарчай камісіі, дапрызыўнік тав. Лайхтман (Белпрамбудтрэст) і тав. Гітлін (друкарня імя Сталіна) працавалі сакратарамі ўчастковых выбарчых камісій.

Большасць дапрызыўнікаў Менска прайшлі поўны курс дапрызыўнай ваеннай падрыхтоўкі. 27 ліпеня 47 чалавек заканчваюць заняткі на курсах па ліквідацыі малапісьменнасці. Многія дапрызыўнікі маюць закончаную сярэднюю і вышэйшую асвету. Больш 100 дапрызыўнікаў займаюцца без адрыву ад вытворчасці ў менскім аэраклубе імя Молакава — яны рыхтуюцца стаць пілотамі.

У пачатку жніўня ў Менску адбудзецца традыцыйная агульнагарадская спартакіяда дапрызыўнікаў па асобных відах лёгкай атлетыкі і стральбе.

ГАСТРОЛІ УЗБЕКСКАГА АНСАМБЛЯ МУЗЫКІ, ПЕСНІ і ПЛЯСКІ Ў ВІЦЕБСКУ

ВІЦЕБСК. (Кар. «Звязды»). 22 ліпеня. Учора вечарам у памяшканні Віцебскага беларускага дзяржаўнага тэатра адбыўся першы канцэрт узбекскага ордэна Працоўнага Чырвонага сцяга ансамбля музыкі, песні і пляскі.

Дырэктар ансамбля тав. Ісламаў і артыстка-камсамолка Сафарова перадаюць ад імя калектыва ансамбля гарачае брацкае прывітанне працоўным Віцебска.

Ад імя працоўных горада калектыў ансамбля і ў іх асобе працоўных брацкай Узбекскай рэспублікі вітае сакратар Віцебскага гаркома КП(б)Б тав. Нікіфарава.

Сваім выдатным высокамастацкім выкананнем народных песень і плясак калектыў ансамбля на працягу ўсяго вечара ачароўваў гледачоў.

З асабліва вялікім поспехам ансамбль выканаў — народную узбекскую песню «Аб Сталіне», песні, прысвечаныя Кагановічу і Варашылаву. Выдатна быў выканан балетны нумар «Вяселле ў калгасе».

Гледачы доўга, з захапленнем апладыравалі ансамблю.

Ансамбль прабудзе ў Віцебску 7—8 дзён і дасць рад канцэртаў у рабочых клубах і часцях Чырвонай Арміі.

З. ЛАРЫСАЎ.

НОВЫ АТРАД СОВЕЦКІХ УРАЧОЎ

У Беларускім дзяржаўным медыцынскім інстытуце заканчваюцца дзяржаўныя экзамены. Вучобу завяршылі 260 чалавек. Рэспубліка атрымлівае новы атрад маладых совецкіх урачоў, якія выязджаюць у раёны для ўмацавання сельскіх урачэбных участкаў.

Старшыня дзяржаўнай іспытнай камісіі пры Беларускім медыцынскім інстытуце — заслужаны дзеяч навукі, акадэмік М. Б. Кроль (Масква) у гутарцы з супрацоўнікам «Звязды» паведаміў:

— Выпускнікі паказалі добрую тэарэтычную і практычную падрыхтоўку. Вельмі спрыяючае ўражанне зрабіла іх уменне падыходзіць да ложка хворага, праводзіць неабходныя клінічныя абследванні, рабіць дыягнастычныя вывады і назначаць лячэнне. Значны процант выпускнікоў, якія мелі выдатныя адзнакі на працягу ўсяго часу навучання і на выдатна здалі дзяржаўныя экзамены. Сваімі ведамі асабліва выдзяляюцца — былы калгаснік калгаса «Першае мая», Гарадоцкага раёна, Алімпіеў; камсамолка Мнухіна; былая калгасніца, камсамолка Пархімовіч; былы лекпом, комуніст Ліхтаровіч і інш. Сярод скончыўшых вучобу не менш 35 проц. атрымаюць дыпломы ўрачоў першай ступені.

Студэнтам былі прадастаўлены надзвычай спрыяючыя ўмовы для вучобы: вопытныя прафесары і выкладчыкі, добра абсталяваныя лабараторыі і клінікі, не ўступаючыя многім клінікам Совецкага Саюза, і т. д. Радасна адзначыць, што большасць кафедраў інстытута займае моладзь, якая пачала сваю работу ў медыцынскім інстытуце ў якасці ардынатараў і асістэнтаў. Кафедры анатоміі і гісталогіі займаюць маладыя прафесары Голуб і Герке, якія скончылі Беларускі дзяржаўны медыцынскі інстытут.

У Совецкай Беларусі, як і ва ўсёй нашай вялікай совецкай краіне, створаны ўсе ўмовы не толькі для падрыхтоўкі маладых спецыялістаў, але і кадраў для падрыхтоўкі кваліфікаваных кадраў.

Новы атрад маладых спецыялістаў, патрыётаў соцыялістычнай радзімы, які выпускаецца да дня адкрыцця Першай Сесіі Вярхоўнага Совета БССР, бясспрэчна сустрэне ў сваёй практычнай рабоце на месцах актыўную дапамогу з боку совецкіх, грамадскіх арганізацый, з боку органаў аховы здароўя.

СЯМ'Я ПАТРЫЁТАЎ

ГОМЕЛЬ. (Кар. «Звязды»). Пуцявы абходчык Беларускай чыгункі Шырчэнка Нікалай Міхайлавіч на чыгунцы працуе нядаўна — з 1935 г. Не гледзячы на кароткі тэрмін работы на транспарце, ён праявіў сябе, як сумленны, адданы работнік. Свой кілометр тав. Шырчэнка ўтрымлівае ва ўзорным стане.

Побач з свядомымі адносінамі да сваіх абавязкаў Шырчэнка праяўляе выключную большэвіцкую пільнасць па ахове свяшчэнных граніц соцыялістычнай радзімы. Сваю сям'ю ён таксама выхоўвае ў духу совецкага патрыятызма і непрымірымасці да ворагаў.

На працягу сваёй работы Шырчэнка з сям'ёй затрымалі некалькі парушальнікаў граніцы. У чэрвені гэтага года імі затрыманы 2 парушальнікі. Аднаго з іх затрымалі дзеці Шырчэнка 10-гадовы Адам і 8-гадовы Васіль.

19 ліпеня тав. Шырчэнка быў прыняты кіраўнікамі Беларускай чыгункі, якія ў адзнаку большэвіцкай работы ўзнагарадзілі яго каштоўнымі падарункамі.

ФІЗКУЛЬТУРА І СПОРТ

* 21 ліпеня на стадыёне «Харчавік» адбыўся матч каманд «Спартак» Менска і Гомеля на кубак БССР. Ігра закончылася 3 : 1 у карысць каманды Менска.

* 24 ліпеня ўвесь спартыўны дзень сталіцы будзе прысвечан спартыўным выступленням і спаборніцтвам у гонар Першай Сесіі Вярхоўнага Совета БССР.

У 11 гадзін на стадыёне «Харчавік» адбудуцца ўсебеларускія спаборніцтвы па лёгкай атлетыцы добраахвотнага спартыўнага таварыства «Буравеснік». У спаборніцтве прымуць удзел 60 лёгкаатлетаў Менска, Віцебска, Гомеля, Магілева і іншых гарадоў.

ВЫЙГРЫШ У 25 ТЫСЯЧ РУБЛЁЎ

У Магілеўскую ашчадкасу з'явілася грамадзянка і прад'явіла аблігацыю дзяржаўнай пазыкі 1935 года серыі 16595 за № 01. Пры праверцы высветлілася, што на гэтую аблігацыю выпаў выйгрыш у 25 тысяч рублёў. Уладар аблігацыі не пажадаў назваць сваё прозвішча. («К. М.»).

КОРАТКА

* Комсамольцы і несаюзная моладзь менскай швейнай фабрыкі «Кастрычнік» да слаўнай гадавіны — 20-годдзя Ленінскага комсамола абавязаліся падрыхтаваць 400 новых значкістаў ППХА, 50 значкістаў ГПА, 50 мотацыклістаў.

* Для паляпшэння фізкультурнай работы на фабрыцы абсталёўваецца фізкультурная пляцоўка, арганізоўваецца рад спартыўных каманд (лёгкаатлетычныя і інш.). У часе перапынку ў цэхах для моладзі наладжваюцца 5-мінутныя фізкультурныя зарадкі.

ЗДАРЭННІ

Афяра неасцярожнасці. Днямі грузавая машына, якой кіраваў шофер В. П. Панфіловіч, следавала па Маскоўскай вуліцы. Побач, па тратуару ішоў у нецвярозым выглядзе гр. Лазарчык са сваёй жонкай і дачкой. Калі машына параўнялася з прахадзіўшымі, дзяўчынка вырвалася з рук бацькі і трапіла пад машыну. Заднім колам яна была задаўлена на-смерць.

Арышт буйнага спекулянта. Галоўным Упраўленнем РС міліцыі БССР 19 ліпеня ў Менску затрыман буйны спекулянт Перу А. Я. Ён сістэматычна прыязджаў з г. Пензы ў Менск і скупляў прамысловыя тавары для спекуляцыйных мэт. Кожны раз ён набіраў тавараў на 2—3 тысячы рублёў.

Нам. адказнага рэдактара
І. М. ОФЕНГЕЙМ.

НОВАЯ РАБОТА СКУЛЬПТАРА А. М. БРАЗЕРА

Беларускі скульптар А. М. Бразер закончыў работу над бюстам таварыша Сталіна для беларускага павільёна на Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы.

Вышыня бюста — адзін метр 90 сантыметраў.

— Над бюстам таварыша Сталіна я працаваў 6 месяцаў, — гаворыць тав. Бразер. — Я імкнуўся паказаць велічны вобраз геніяльнага правадыра сусветнага пролетарыята, любімага Іосіфа Вісарыёнавіча Сталіна.

У памяшканні Дзяржаўнага яўрэйскага тэатра (тэл. 24-122).
ГАСТРОЛІ ДЗЯРЖАЎНАГА РУСКАГА ДРАМАТЫЧНАГА ТЭАТРА БССР

23 ліпеня. О. Бальзак.
МАЧАХА
Драма ў 4-х дзеях
Білеты ў касе тэатра з 12—2 і з 5 да 9 г вечара.
Пачатак роўна ў 8 г. 30 м. веч.

ДЗЯРЖЦЫРК
(Парк імя Горкага) Тэл. 22-725.
СЁННЯ ВЯЛІКАЯ ЦЫРКАВАЯ ПРАГРАМА
Гастролі дрэсіроўшчыка жывёл СТАНІСЛАВА ШАФРЫКА
Прымае ўдзел уся трупа.
Пачатак у 9 г веч.
24/VII—РАНІШНІК
З удзелам дрэсіроўшчыка жывёл СТАНІСЛАВА ШАФРЫКА
Пачатак у 2 г. Каса—з 10 г. ран.

Кінотэатр «Чырвоная зорка»
ПЕРАМОГА

Кінотэатр «Інтэрнацыянал»
АПОШНІ ТАБАР

Кіно «Спартак»
КРЭПАСЦЬ У СТЭПУ

Кінотэатр «Навіны дня»
«КИТАЙ ДАЕТ ОТПОР»
Гукавы фільм у 3-х частках.

Дзіцячы кінотэатр
ШЧАСЛІВАЯ ЗМЕНА

Кіно «Парыжская Комуна»
(у цэнтр. парку культуры і адпач.)
„БЕСПРИДАННИЦА"

МЕНСКАЙ ФАБРЫЦЫ-КУХНІ
патрабуюцца
АФІЦЫЯНТКІ,
БУФЕТЧЫЦЫ,
КАСІРШЫ,
КАНТРАЛЕРЫ,
КАРЭНШЧЫЦЫ,
ПАДСОБНЫЯ РАБОЧЫЯ,
ПРЫБІРАЛЬШЧЫЦЫ.
Звяртацца: Свердлоўская, 2, у дырэкцыю.

Друкарні газеты «Звязда»
патрэбны шоферы,
РАБОТНІКІ ПАЖАРНА-ВАРТАВОЙ АХОВЫ
І ПРЫБІРАЛЬШЧЫЦЫ.
Звяртацца: Совецкая 49. II паверх. пакой № 8.

НАВУЧАЛЬНЫ КАМБІНАТ БЕЛАРУСКАГА АДДЗЯЛЕННЯ «САЮЗОРГУЧОТ»
абвяшчае НАБОР курсантаў
на 8-месячныя КУРСЫ ПА ПАДРЫХТОЎЦЫ БУХГАЛТАРАЎ і 5½-месячныя КУРСЫ ПА ПАДРЫХТОЎЦЫ РАХУНКАВОДАЎ для сістэмы НАРКАМЛЕСА БССР.
На курсы бухгалтароў прымаюцца асобы, якія маюць стаж рахункаводнай работы па падвойнай сістэме не ніжэй 2-х год і адукацыю не ніжэй 7 класаў. Стыпендыя ад 175—225 руб. у месяц (у залежнасці ад паспяховасці) і 40 руб. у месяц кватэрных.
На курсы рахункаводаў прымаюцца асобы, якія маюць адукацыю не ніжэй 7 класаў. Стыпендыя ад 110—140 руб. у месяц (у залежнасці ад паспяховасці) і 40 руб. у месяц кватэрных.
Паступаючыя прадстаўляюць наступныя дакументы: аўтабіяграфію, метрычны выпіс, пасведчанне аб адукацыі, даведкі аб стане здароўя, аб працоўным стажы ў галіне рахункаводства (для групы бухгалтароў), аб вызваленні з апошняга месца работы, дзве фотакарткі, паштовых марак на 50 кап. для адказу.
ПРЫЁМ ЗАЯЎ ДА 28 ЛІПЕНЯ. Яўка на іспыты па выкліку камбіната. Праезд на іспыты камбінатам не аплачваецца.
Заявы з дакументамі накіроўваць па адрасу: гор. Менск, Рэволюцыйная, 3 (уваход са двара), навучальнаму камбінату «Саюзоргучот».
Даведкі можна атрымаць з 11 да 2-х гадз. дня.
Пасля сканчэння курсаў неабходна працаваць не менш 2 год на раёне.
Заявы без адпаведных дакументаў разглядацца не будуць.
ДЫРЭКЦЫЯ.

МАГІЛЕЎСКАЯ ФЕЛЬЧАРСКА-АКУШЭРСКАЯ І ФАРМАЦЭЎТЫЧНАЯ ШКОЛЫ
(былы МЕДПОЛІТЭХНІКУМ),
якая рыхтуе ФЕЛЬЧАРОЎ, АКУШЭРАК І ПАМОЧНІКАЎ ПРАВІЗАРАЎ,
абвяшчае АСЕННІ ПРЫЁМ студэнтаў
НА 1938-39 ВУЧЭБНЫ ГОД НА НАСТУПНЫЯ АДДЗЯЛЕННІ:
1) АКУШЭРСКАЕ — з двухгадовым курсам навучання;
2) ФЕЛЬЧАРСКАЕ — з трохгадовым курсам навучання;
3) ФАРМАЦЭЎТЫЧНАЯ ШКОЛА — з трохгадовым курсам навучання.
Заявы прымаюцца ад асоб ва ўзросце ад 15 да 35 год, маючых адукацыю не ніжэй 7 класаў няпоўнай сярэдняй школы.
ЗАЯВЫ ПРЫМАЮЦЦА З 1 ЧЭРВЕНЯ ПА 1-га ЖНІЎНЯ.
Да заявы трэба прыкласці (у арыгінале) дакументы: пасведчанне аб нараджэнні (метрыка), пасведчанне аб адукацыі, даведку дзяржаўнай лячэбнай установы аб тым, што стан здароўя паступаючага не перашкаджае паступленню ў школы, дзве фотакарткі з уласнаручным подпісам паступаючага на кожнай з іх, аўтабіяграфію і паштовых марак на 60 кап.
На іспыты кожны падаўшы заяву будзе выкліка н апавяшчэннем з указаннем тэрміну. Без паведамлення на іспыты не павінны з'яўляцца.
Іспыты адбудуцца — з 1 па 20 жніўня — па матэматыцы, фізіцы, палітграмаце, геаграфіі, беларускай і рускай мовах і літаратуры за курс няпоўнай сярэдняй школы.
Асобы, маючыя пасведчанне аб выдатным сканчэнні 7 класаў няпоўнай сярэдняй школы, дзесяцігодкі, рабфака, школы медсясцёр, прымаюцца без іспытаў.
ЗАНЯТКІ ПАЧНУЦЦА 1 ВЕРАСНЯ 1938 г.
Усе залічаныя ў школы, маючыя 16 год, павінны з'явіцца на заняткі абавязкова з пашпартам.
УСЕ ПРЫНЯТЫЯ ІНШАГАРОДНІЯ ЗАБЯСПЕЧВАЮЦЦА ІНТЭРНАТАМ ЦІ КВАТЭРНЫМІ ГРАШЫМА, СТАЛОВАЙ І СТЫПЕНДЫЯЙ на агульных падставах.
Заявы накіроўваць па адрасу: г. Магілеў, БССР, вул. Карла Маркса, № 1/12.
ДЫРЭКЦЫЯ.

ВІЦЕБСКІ ВЕТЭРЫНАРНА-ЗААТЭХНІЧНЫ ІНСТЫТУТ
абвяшчае НАБОР
на першы курс ветэрынарнага факультэта
НА 1938/39 ВУЧЭБНЫ ГОД
Інстытут знаходзіцца ў веданні Народнага камісарыята зернавых і жывёлагадоўчых соўгасаў Саюза ССР, з'яўляецца вышэйшай навучальнай і навуковай установай, рыхтуючай спецыялістаў-ветурачоў.
Інстытут мае 27 кафедраў, якія ўзначальваюцца высокакваліфікаванымі прафесарамі і дацэнтамі. Пры інстытуце ёсць вучэбная гаспадарка, у якой студэнты праходзяць тэхналагічную практыку. 93 проц. студэнтаў забяспечваюцца стыпендыяй — ад 130 рублёў на першым курсе да 200 руб. на наступным курсе. Інтэрнатам, ложкамі, пасцельнымі прыладамі забяспечваюцца ўсе прынятыя.
ДЛЯ ПАСТУПАЮЧЫХ АРГАНІЗАВАНА ЗАВОЧНАЯ КАНСУЛЬТАЦЫЯ.
СТУДЭНТЫ ЗАБЯСПЕЧВАЮЦЦА ХАРЧАВАННЕМ У СТАЛОВАЙ ІНСТЫТУТА.
Правілы прыёму агульныя для ўсіх ВНУ СССР.
ПРЫЁМ ЗАЯЎ—З 20 ЧЭРВЕНЯ ДА 1 ЖНІЎНЯ.
ПРЫЁМНЫЯ ІСПЫТЫ—З 1 ПА 20 ЖНІЎНЯ.
ЗАЛІЧЭННЕ Ў ЛІК СТУДЭНТАЎ — З 1 ПА 25 ЖНІЎНЯ.
Апошнім тэрмінам падачы заяў (пісьмова, ці тэлеграфна) для асоб, вытрымаўшых іспыты ў іншай вышэйшай навучальнай установе, з'яўляецца 5 верасня. Той-жа тэрмін устанаўліваецца для падачы заяў выдатнікаў, не прынятых ў іншыя вышэйшыя навучальныя ўстановы за адсутнасцю вакансій.
Адрас інстытута: гор. Віцебск, 1-я Ветэрынарная вул., д. 21/11.
ДЫРЭКЦЫЯ.

Беларускі ДЗЯРЖАЎНЫ ЮРЫДЫЧНЫ ІНСТЫТУТ
абвяшчае НАБОР студэнтаў
НА 1938/39 НАВУЧАЛЬНЫ ГОД.
ІНСТЫТУТ РЫХТУЕ ЮРЫСТАЎ ДЛЯ РАБОТЫ Ў ОРГАНАХ СУДА, ПРАКУРАТУРЫ, СЛЕДСТВА, НАТАРЫЯТА, АДВАКАТУРЫ, АРБІТРАЖА І ЮРЫДЫЧНЫХ АДДЗЕЛАХ ДЗЯРЖАЎНЫХ, КААПЕРАЦЫЙНЫХ І ГРАМАДСКІХ АРГАНІЗАЦЫЙ.
ПРЫЁМ ЗАЯЎ АБ ПАСТУПЛЕННІ З 20 ЧЭРВЕНЯ ДА 1 ЖНІЎНЯ 1938 г.
Тэрмін навучання 4 годы.
У інстытут прымаюцца асобы ва ўзросце ад 17 да 35 год, маючыя атэстат аб сканчэнні поўнай сярэдняй школы (дзесяцігодка, рабфак, тэхнікум) і здаўшыя іспыты па рускай і беларускай мовах (пісьмовы твор), граматыцы, літаратуры, палітграмаце, матэматыцы, фізіцы, хіміі, гісторыі, геаграфіі і замежнай мове (па адной з наступных: нямецкай, англійскай або французскай).
Асобы, скончыўшыя да 1935 г. школу 2 ступені (дзевяцігодку) або 8-гадовыя на базе сямігодкі профшколы ў БССР і УССР, дапускаюцца да прыёмных іспытаў нараўне са скончыўшымі дзесяцігодку.
Скончыўшыя дзесяцігодку і маючыя па асноўных прадметах адзнакі выдатна, а па астатніх прадметах (чарчэнне, маляванне, спевы, музыка, фізкультура) адзнакі добра прымаюцца ў інстытут без іспытаў.
Да заявы прыкладаюцца наступныя дакументы: аўтабіяграфія, атэстат аб сканчэнні сярэдняй навучальнай установы (арыгінал), 3 фотакарткі (здымкі без галаўнога ўбора, размерам 3х4 см. з уласнаручным подпісам паступаючага на кожнай з іх, засведчаныя дзяржустановай), даведкі аб адносінах да вайсковай службы (для вайскова-абавязаных) і аб стане здароўя. Пашпарт прад'яўляецца асабіста.
Усе студэнты забяспечваюцца стыпендыяй ад 130 да 200 руб. у месяц і інтэрнатам.
ПРЫЁМНЫЯ ІСПЫТЫ З 1 ПА 20 ЖНІЎНЯ. ЗАЛІЧЭННЕ Ў ЛІК СТУДЭНТАЎ З 21 ПА 25 ЖНІЎНЯ 1938 г.
ЗАЯВЫ ПАДАВАЦЬ НА ІМЯ ДЫРЭКТАРА ЮРЫДЫЧНАГА ІНСТЫТУТА ПА АДРАСУ: Менск, Універсітэцкі гарадок, галоўны корпус, юрыдычны інстытут, пакой 321. Тэл. 20-753.
ДЫРЭКЦЫЯ.

НКМП БССР
МЕНСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ БУДАЎНІЧЫ ТЭХНІКУМ
(б. Політэхнікум)
абвяшчае ПРЫЁМ студэнтаў
НА 1938/39 ВУЧЭБНЫ ГОД у колькасці 180 чал., у тым ліку ў вячэрні тэхнікум 30 чал.
ТЭХНІКУМ РЫХТУЕ ТЭХНІКАЎ-БУДАЎНІКОЎ наступных спецыяльнасцей:
ДЗЕННЫ ТЭХНІКУМ (з адрывам ад вытворчасці): рыхтуе тэхнікаў па фабрычна-заводскаму будаўніцтву, тэхнікаў па жыллёваму будаўніцтву, тэхнікаў па ацяпленню і вентыляцыі.
ВЯЧЭРНІ ТЭХНІКУМ (без адрыву ад вытворчасці) рыхтуе тэхнікаў па жыллёваму будаўніцтву.
У вячэрні тэхнікум прымаюцца асобы, працуючыя на будаўніцтве.
ПРЫЁМ ЗАЯЎ ДА 5 ЖНІЎНЯ. Іспыты з 5 да 12 жніўня. Яўка на іспыты толькі па выкліку тэхнікума.
Іспыты праводзяцца па матэматыцы, фізіцы, рускай і беларускай мовах, палітграмаце і геаграфіі ў аб'ёме няпоўнай сярэдняй школы.
Паступаючыя павінны прадставіць наступныя дакументы: пасведчанне аб сканчэнні няпоўнай сярэдняй школы (у арыгінале), аўтабіяграфію, заяву, даведку аб стане здароўя, метрыку, даведку аб адносінах да вайсковага абавязку (для ваеннаабавязаных), дзве засведчаныя фотакарткі і на 40 кап. паштовых марак. (Пашпарт прад'яўляецца пры яўцы на іспыты).
Для паступлення ў вячэрні тэхнікум неабходна, апрача ўказаных дакументаў, таксама прадставіць даведку аб месцы работы, займаемай пасадзе і вытворчым стажы.
Студэнты дзеннага тэхнікума забяспечваюцца інтэрнатам і стыпендыяй, паводле існуючага законапалажэння. Студэнты вячэрняга тэхнікума стыпендыяй і інтэрнатам не забяспечваюцца.
Дакументы накіроўваць па адрасу: г. Менск, вул. Карла Маркса, 5, будаўнічаму тэхнікуму.
ДЫРЭКЦЫЯ.

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ УНІВЕРСІТЭТ
абвяшчае НАБОР студэнтаў
НА 1 КУРС НАСТУПНЫХ ФАКУЛЬТЭТАЎ:
1) ГІСТАРЫЧНАГА, 2) ГЕАГРАФІЧНАГА, 3) БІЯЛАГІЧНАГА, 4) ХІМІЧНАГА, 5) ФІЗІКА-МАТЭМАТЫЧНАГА.
УНІВЕРСІТЭТ РЫХТУЕ МАЛОДШЫХ НАВУКОВЫХ РАБОТНІКАЎ (АСІСТЭНТАЎ) ДЛЯ ВНУ І НАВУКОВА-ДАСЛЕДЧЫХ ІНСТЫТУТАЎ І ВЫСОКАКВАЛІФІКАВАНЫХ ВЫКЛАДЧЫКАЎ ПОЎНАЙ СЯРЭДНЯЙ ШКОЛЫ, ТЭХНІКУМАЎ І РАБФАКАЎ.
Ва універсітэт прымаюцца асобы ва ўзросце ад 17 да 35 год, якія маюць закончаную сярэднюю асвету (дзесяцігодка, тэхнікум, рабфак).
Усе паступаючыя здаюць прыёмныя іспыты па рускай і беларускай мовах—пісьмова і вусна (пісьмовае выкладванне, граматыка, літаратура), палітграмаце, матэматыцы, фізіцы, хіміі і адной з замежных моў (англійскай, французскай ці нямецкай)—па выбару паступаючага.
Паступаючыя на гістарычны факультэт дадаткова здаюць іспыты па гісторыі і геаграфіі; паступаючыя на геаграфічны факультэт дадаткова здаюць іспыты па геаграфіі.
Скончыўшыя сярэднюю школу (дзесяцігодку) і маючыя па асноўных прадметах адзнакі выдатна, а па астатніх прадметах (рысаванне, чарчэнне, спевы, музыка, фізкультура) адзнакі не ніжэй добра, прымаюцца ва універсітэт без прыёмных іспытаў.
ПРЫЁМ ЗАЯЎ З 20 ЧЭРВЕНЯ ДА 1 ЖНІЎНЯ.
ПРЫЁМНЫЯ ІСПЫТЫ З 1 ПА 20 ЖНІЎНЯ.
СТУДЭНТЫ ЗАБЯСПЕЧВАЮЦЦА СТЫПЕНДЫЯЙ згодна існуючых палажэнняў.
ІНШАГАРОДНІЯ ЗАБЯСПЕЧВАЮЦЦА ІНТЭРНАТАМ.
Заявы падаюцца на імя рэктара Беларускага дзяржаўнага універсітэта з указаннем факультэта і з прыкладаннем: а) атэстата аб сканчэнні сярэдняй школы (у арыгінале), б) падрабязнай аўтабіяграфіі, в) трох фотакартак, засведчаных установай, г) даведкі аб адносінах да вайсковай службы — для ваеннаабавязаных. (Пашпарт прад'яўляецца асабіста).
Заявы накіроўваць па адрасу: г. Менск, Універсітэцкі гарадок, біялагічны корпус, пакой № 101, тэл. 24-206.
РЭКТАРЫЯТ.

КРЫВАРОЖСКІ ГОРНА-РУДНЫ ТЭХНІКУМ
абвяшчае АСЕННІ ПРЫЕМ студэнтаў
НА ФАКУЛЬТЭТЫ:
ГОРНА-ЭКСПЛААТАЦЫЙНЫ,
ГОРНА-ЭЛЕКТРАМЕХАНІЧНЫ,
МАРКШЭЙДЭРСКІ.
Прыём праводзіцца на ДЗЕННАЕ і ВЯЧЭРНЯЕ аддзяленні.
Студэнты дзеннага аддзялення забяспечваюцца інтэрнатам і стыпендыяй (згодна законапалажэння).
Тэрмін навучання на дзенным аддзяленні 4 годы, на вячэрнім — 5 год.
У тэхнікум прымаюцца грамадзяне СССР узростам ад 15 да 30 год, скончыўшыя 7 класаў сярэдняй школы.
Асобы, скончыўшыя рабфак ці дзесяцігодку, прымаюцца ў тэхнікум без іспытаў на 1 курс.
Пры падачы заявы трэба прыкласці наступныя дакументы: аўтабіяграфію, пасведчанне аб адукацыі (у арыгінале), даведку аб стане здароўя, 3 фотакарткі (без галаўнога ўбору) з уласнаручным подпісам на кожнай з іх, засведчаныя ўстановаю ці профарганізацыяй; даведку аб адносінах да вайсковага абавязку (для ваеннаабавязаных). (Пашпарт прад'яўляецца пры асабістай яўцы). Асобы, якія не маюць яшчэ пашпарта, павінны падаць даведку аб годзе нараджэння.
ЗАЯВЫ ПРЫМАЮЦЦА ДА 10 ЖНІЎНЯ 1938 г.
Іспыты — з 10 па 26 жніўня — па наступных прадметах: матэматыцы, фізіцы, палітграмаце, рускай мове, украінскай мове і геаграфіі.
Усе даведкі можна атрымаць у канцылярыі тэхнікума асабіста ці поштай. Адрас тэхнікума: г. Кривой Рог, Пушкинская, 29.
ДЫРЭКЦЫЯ.

МАГІЛЕЎСКІЯ ДЗЯРЖАЎНЫЯ ПЕДАГАГІЧНЫ І НАСТАЎНІЦКІ ІНСТЫТУТЫ
абвяшчаюць ПРЫЁМ
НА ПЕРШЫ КУРС.
ПЕДІНСТЫТУТ мае факультэты: ГІСТАРЫЧНЫ, ГЕАГРАФІЧНЫ, ЛІТАРАТУРЫ І МОВЫ. Тэрмін навучання 4 годы.
ІНСТЫТУТ РЫХТУЕ ВЫКЛАДЧЫКАЎ ДЛЯ СЯРЭДНЯЙ ШКОЛЫ, РАБФАКАЎ І ПЕДАГАГІЧНЫХ ВУЧЫЛІШЧ.
НАСТАЎНІЦКІ ІНСТЫТУТ мае аддзяленне МОВЫ І ЛІТАРАТУРЫ. Тэрмін навучання 2 годы.
НАСТАЎНІЦКІ ІНСТЫТУТ РЫХТУЕ ВЫКЛАДЧЫКАЎ ДЛЯ НЯПОЎНАЙ СЯРЭДНЯЙ ШКОЛЫ.
У інстытуты прымаюцца асобы, якія маюць закончаную сярэднюю адукацыю (скончыўшыя дзесяцігодку, рабфак, тэхнікум) або атрымаўшыя атэстат аб сканчэнні сярэдняй школы ў парадку экстэрната.
Усе паступаючыя падвяргаюцца іспытам ў аб'ёме сярэдняй школы па рускай і беларускай мовах (пісьмовая работа, граматыка, літаратура), палітграмаце, матэматыцы (вусна і пісьмова), фізіцы, хіміі і адной з замежных моў (англійскай, нямецкай або французскай — па жаданню паступаючага).
Паступаючыя на геаграфічны факультэт падвяргаюцца дадатковым іспытам па геаграфіі, а паступаючыя на гістарычны і літаратурны факультэты—дадатковым іспытам па гісторыі і геаграфіі.
Асобы, маючыя атэстат з асобай адзнакай аб выдатным сканчэнні сярэдняй школы, прымаюцца без іспытаў.
Пры паступленні неабходна прадставіць наступныя дакументы: заяву, падрабязную аўтабіяграфію, атэстат аб сканчэнні сярэдняй навучальнай установы (у арыгінале), тры фотакарткі (здымак без галаўнога ўбору) з уласнаручным подпісам паступаючага на кожнай з іх, засведчаныя дзяржаўнай установай, даведку аб адносінах да ваеннай службы (для ваеннаабавязаных).
СТУДЭНТЫ ЗАБЯСПЕЧВАЮЦЦА СТЫПЕНДЫЯЙ згодна пастановы СНК СССР.
ІНШАГАРОДНІМ ПРАДАСТАЎЛЯЕЦЦА ІНТЭРНАТ.
Прыём заяў да 1 жніўня. Прыёмныя іспыты з 1 па 20 жніўня, а залічэнне ў лік студэнтаў з 21 па 25 жніўня.
Заявы падаваць па адрасу: БССР, гор. Магілеў, Ленінская, 35.
ДЫРЭКЦЫЯ.

Уп. Галоўлітбела № Л—4.800. Менск, друкарня «Звязды», Совецкая, 49. К., М., Ш. 2